

บทเจริญพรพระพุทฺธมณฑล

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ความหวังในจักรวาลก็คือและที่คนคิดที่คิดถึงผู้อื่น
 ส่วนรวม และตนเอง
 สุขใจในครอบครัวประกอบประโยชน์ในผู้อื่นและส่วนรวมมีสุข
 สุขใจในกรทำใจและเห็นใจผู้อื่น
 สุขใจในกรให้ ทั้งกำลังกาย กำลังใจในผู้อื่น และ
 ส่วนรวมมีสุข
 สุขใจในกร พัฒนาร่างกาย จิตใจ และปัญญา
 งานทางสังคมสรรค์ตามจริยในตนเองและผู้อื่น
 การสังคมนิต และปฏิบัติธรรม ทำให้มีความสงบ มีสติ อดทน และปัญญา,
 ตลอดจนเป็นนาคดี ร้องเพลงร้องทุกคน และจะหวังความสุขตามเจริญ และความสุขที่ความมาหนัก และ.....

28 ก.ค. 2560

ผู้ยึดมั่นในความกตัญญูทเวทิตา ต่อบุพการี
ผู้มีพระคุณอันสูงสุด ย่อมนำพาตนเองไปสู่ความสุข
ความเจริญรุ่งเรืองและเกิดมงคลต่อชีวิต
ผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามนี้
ควรแก่การยกย่องสรรเสริญและเป็นแบบอย่างแก่ผู้พบเห็น
ข้าพระพุทธเจ้าและเหล่าพสกนิกรชาวไทย
ขอพระราชทานพระราชมงคล สดุดีพระราชจริยาวัตร
และคุณธรรมความกตัญญูตา แห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทน้อม
นำทางแห่งความสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลในการดำเนินวิถีและ
ประพฤติดนแห่งปวงข้าพระพุทธเจ้าสืบไป

ขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
และประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า

สารบัญ

- ชัยมงคคคาถา (ชะยันโต)	๑
บทสวดมนต์บำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย	
- บูชาพระรัตนตรัย (อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาคะวา)	๕
- ฉัมมสังคินีมาติกาปาฐะ (กุสะลา ฉัมมา)	๖
- ปฏฐานามาติกาปาฐะ (เหตุปัจจะโย)	๑๒
บทเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล	
๑. บทชุมนุมเทวดา	๑๗
๒. บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า (นะโม ตัสสะ)	๑๙
๓. บทพระไตรสรณคมน์ (พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ)	๒๐
๔. บทนมการสิทธิคาถา (สัมพุทฺธ)	๒๒
๕. บทนมการสิทธิคาถา (โย จักขุมา)	๒๔
๖. บทนโมการอภฺฐกคาถา (นะโม อะระหะโต สัมมา)	๒๗
๗. บทฉัมมจักกัปปวัตตนสูตร (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา...)	๓๑
๘. บทมงคลสูตร (พะหุ เทวา มนุสสา จะ)	๔๖
๙. บทรัตนสูตร (ยังฺกิญฺจิ วิตตัง อิธะ วา หุรังฺ วา)	๕๑
๑๐. บทกรณียเมตตสูตร (กระระณียมัตถะกุสะเลนนะ)	๕๖

๑๑. บทขันธปริตร (วิรุฬหกเขที เม เมตตัง)	๕๙
๑๒. บทเมตตานิสังสสุตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา...)	๖๒
๑๓. บทโมรปริตร (อุเทตะยัญจักขุมา)	๖๕
๑๔. บทจันทปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา...)	๖๘
๑๕. บทสุริยปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา...)	๗๑
๑๖. บทวิภูฏกปริตร (อติถิ โลเก สีละคุณ)	๗๕
๑๗. บทอนุสรณปาฐะ (อิติปิ โส ภาคะวา)	๗๘
๑๘. บทอาฏานาฎิยปริตร (วิปัสสิสสะ นะมัตถุ)	๘๑
๑๙. บทอังกุลิมาลปริตร (ยะโตหัง ภาคินี)	๘๔
๒๐. บทโพฆมังคปริตร (โพฆมังโค สะติสังขาโต)	๘๖
๒๑. บทอภยปริตร (ยันทุนนิมิตตัง)	๘๙
๒๒. บทสีกัถวา (สีกัถวา พุทธะระตะนัง)	๙๐
๒๓. บทนัตถิ เม (นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง)	๙๒
๒๔. บทยังกิญจิ (ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก)	๙๓
๒๕. บทมงคลจักรวาลใหญ่ (สิริธิติมะติเตโ)	๙๕
๒๖. บทรัตนัตถ์ยัปปภาวาทิยาจนคาคา (อะระหัง สัมมาสัมพุทโ)	๙๘
๒๗. บทสุขาภิยาจนคาคา (ยัง ยัง เทวะมะนุสสานัง)	๑๐๑
๒๘. บทปรมราชินีนาถาภิตุปสทธิวรทานคาคา	๑๐๔
(ปะระมะราชินีนาถา สิริกิตติ...)	

๒๙. บทมหาวชิราลงกรณภิกษุติวาทานคาถา	๑๐๙
(มะหาวะชิราลงกระโณ สยามานัง...)	
๓๐. บทเทวดาอุยโยชนคาถา (ทุกข์ปปีตตา จะ นิททุกขา)	๑๑๔
๓๑. บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง สหัสสะมะภินิมิตะสาวุธันตัง)	๑๑๖
๓๒. บทขยปริตร (มหากาธุณีโก นาโถ)	๑๒๐
๓๓. บทภาต สัพพะมังคะลัง (ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง)	๑๒๒
๓๔. บทนักขัตตยักข์ (นักขัตตะยักกะภูตานัง)	๑๒๓
- เจริญจิตภาวนา	
- พระประวัติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อมฺพโร)	๑๒๕
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	
- ประวัติพระพรหมติลก (เอื้อน ภาสธมฺโม)	๑๓๕

บทชัยมงคลคาถา

ชัยมงคลคาถา เป็นคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่างๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่มีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ เป็นสัจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ขณะนั้น

ชัยมงคลคาถา

ชะยันโต โภธียา มูเล
เอวัง ตัง วิชโย โทหิ
อะปะราชิตะปัลลังเก
อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโณ สุมุหุตโต จะ
ปะทักขินมัง กายะกัมมัง
ปะทักขินมัง มะโนกัมมัง
ปะทักขินานิ กัตถวานะ

สัักยานัง นันทิวัทตะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ฯ
สีเส ปะฐะวิโปกชะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ฯ
สุปะภาตัง สุหุฏฐัง
สุยัญ्ञัง ฬัรหัมชะจาริสู
วาจากัมมัง ปะทักขินัง
ปะณิธี เต ปะทักขินา
ละกันตัตเถ ปะทักขิเณ ฯ

คำแปล

ขอท่านจงมีชัยชนะในมงคลพิธี เหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคณโพนพิภฤกษ์ ทรงถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธาภิเษก ทรงปราโมทย์อยู่บนอปราจิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติศากยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพฤติชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี และชนะดี ครูดี บุชาติแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา วจีกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวามโนกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา ความปรารถนาของท่านเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา ฯ

บทสวดมนต์
บำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย

บูชาพระรัตนตรัย

อระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ะคะคะวา, พุทธัง ะคะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

สวากขาโต ะคะคะวะตา ัมโม, ัมมัง นะมัสสามิ ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

สุปะฏิปันโน ะคะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

คำแปล

พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิง
ทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มี
พระภาคเจ้า ผู้ทรงเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

พระธรรมเป็นธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว
ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติดีแล้ว ข้าพเจ้า
นอบน้อมพระสงฆ์ ฯ

(กราบ ๑ หลบ)

บทธัมมสังคณีมาติกา (กุสลา ธัมมา)

บทธัมมสังคณีมาติกา อธิบายถึงธรรมอันเป็นกุศล เป็นอกุศล และเป็นกลางๆ เป็นต้น เป็นส่วนแห่งพระอภิธรรม คือธรรมะชั้นสูงที่พระพุทธเจ้าทรงเทศนาโปรดพระพุทธมารดาบนดาวดึงส์เทวโลก จึงใช้สาธยายเพื่อสนองคุณของผู้ล่วงลับไป เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิต์ และมีตำนานว่า ผู้ได้ฟังพระอภิธรรมแม้เป็นสัตว์เดรัจฉานที่ฟังไม่เข้าใจความหมาย เช่น ค้างคาวได้ฟัง ก็ยังได้รับอานิสงส์มาก แม้สิ้นชีพไปก็บังเกิดในสุคติโลกสวรรค์

ธัมมสังคณีมาติกาปาฐะ

กุสลา ธัมมา อะกุสลา ธัมมา อัปฺยาเกตา ธัมมา ฯ

สุขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตฺตา ธัมมา ทุกฺขาเย เวทะนายะ
สัมปะยุตฺตา ธัมมา อะทุกฺขมะสุขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตฺตา
ธัมมา ฯ

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะ-
ธัมมะธัมมา ฯ

อุปาตินนุปาทานิยา อัมมา อะนุปาตินนุปาทานิยา อัมมา
อะนุปาตินนानุปาทานิยา อัมมา ฯ

สังกิลิฏฐะสังกิลิสิกา อัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิลิสิกา อัมมา
อะสังกิลิฏฐาสังกิลิสิกา อัมมา ฯ

สะวัตักกะสะวิจารณ์ อัมมา อะวัตักกะวิจารณ์ัตตา อัมมา
อะวัตักกาวิจารณ์ อัมมา ฯ

ปิตสะหะคะตา อัมมา สุขะสะหะคะตา อัมมา อุเปกขา-
สะหะคะตา อัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา อัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา
อัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตัพพา อัมมา ฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา อัมมา ภาวะนายะ
ปะหาตัพพะเหตุกา อัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ
ปะหาตัพพะเหตุกา อัมมา ฯ

อาจะยะคามิโน อัมมา อะปะจะยะคามิโน อัมมา
เนวาจะยะคามิโน นาปะจะยะคามิโน อัมมา ฯ

เสกขา อัมมา อะเสกขา อัมมา เนวะเสกขา นาเสกขา อัมมา ฯ

ปะริตตา อัมมา มะหัทคะตา อัมมา อัปะปะมาณา อัมมา ฯ

ปะริตตารัมมะณา อัมมา มะหัทคะตารัมมะณา อัมมา
อัปะปะมาณารัมมะณา อัมมา ฯ

ทีณา อัมมา มัชฌิมา อัมมา ปะณีตา อัมมา ฯ

มิจฉัตตะนิยะตา ธัมมา สัมมัตตะนิยะตา ธัมมา อะนิยะตา
ธัมมา ฯ

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคาธิปะติโน
ธัมมา ฯ

อุปปีณา ธัมมา อะนุปปีณา ธัมมา อุปปาทีโน ธัมมา ฯ
อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปีณา ธัมมา ฯ
อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตารัมมะณา ธัมมา
ปัจจุปปีนารัมมะณา ธัมมา ฯ

อัชฉัตตา ธัมมา พะหิทธา ธัมมา อัชฉัตตะพะหิทธา ธัมมา ฯ
อัชฉัตตารัมมะณา ธัมมา พะหิทธารัมมะณา ธัมมา
อัชฉัตตะพะหิทธารัมมะณา ธัมมา ฯ

สะนิตัสสะนะสัปปะภูชา ธัมมา อะนิตัสสะนะสัปปะภูชา
ธัมมา อะนิตัสสะนาปปะภูชา ธัมมา ฯ

คำแปล

ธรรมเป็นกุศล ธรรมเป็นอกุศล ธรรมเป็นอัพยาถุต ธรรม
สัมปยุตด้วยสุขเวทนา ธรรมสัมปยุตด้วยทุกขเวทนา ธรรมสัมปยุต
ด้วยอทุกขมสุขเวทนา ธรรมเป็นวิบาก ธรรมเป็นเหตุแห่งวิบาก ธรรม
ไม่เป็นวิบาก และไม่เป็นเหตุแห่งวิบาก ธรรมอันเจตนากรรมที่
สัมปยุตด้วยตัณหาทิวฐิเข้ายึดครองและเป็นอารมณ์ของอุปาทาน

ธรรมอันเจตนากรรมที่สัมปยุตด้วยตัณหาทิฏฐิไม่เข้ายึดครองแต่เป็น
 อารมณ์ของอุปาทาน ธรรมอันเจตนากรรมที่สัมปยุตด้วยตัณหาทิฏฐิ
 ไม่เข้ายึดครองและไม่เป็นอารมณ์ของอุปาทาน ธรรมเศร้าหมองและ
 เป็นอารมณ์ของสังกิเลส ธรรมไม่เศร้าหมองแต่เป็นอารมณ์ของสังกิเลส
 ธรรมไม่เศร้าหมองและไม่เป็นอารมณ์ของสังกิเลส ธรรมมีวิตกมีวิจารณ์
 ธรรมไม่มีวิตกแต่มีวิจารณ์ ธรรมไม่มีวิตกไม่มีวิจารณ์ ธรรมสหระคตด้วยปิติ
 ธรรมสหระคตด้วยสุขเวทนา ธรรมสหระคตด้วยอุเบกขาเวทนา ธรรม
 อันโสดาปัตติมรรคประหาร ธรรมอันมรรคเบื้องสูง ๓ ประหาร ธรรม
 อันโสดาปัตติมรรคและมรรคเบื้องสูง ๓ ไม่ประหาร ธรรมมีสัมปยุตต
 เหตุอันโสดาปัตติมรรคประหาร ธรรมมีสัมปยุตตเหตุอันมรรคเบื้องสูง
 ๓ ประหาร ธรรมไม่มีสัมปยุตตเหตุอันโสดาปัตติมรรคและมรรค
 เบื้องสูง ๓ ประหาร ธรรมเป็นเหตุให้จตุปฏิสนธิ ธรรมเป็นเหตุให้ถึง
 นิพพาน ธรรมไม่เป็นเหตุให้จตุปฏิสนธิและไม่เป็นเหตุให้ถึงนิพพาน
 ธรรมเป็นของเสกขบุคคล ธรรมเป็นของอเสกขบุคคล ธรรมไม่เป็น
 ของเสกขบุคคลและไม่เป็นของอเสกขบุคคล ธรรมเป็นปริตตะ ธรรม
 เป็นมหัคคตะ ธรรมเป็นอัปमाणะ ธรรมมีอารมณ์เป็นปริตตะ ธรรม
 มีอารมณ์เป็นมหัคคตะ ธรรมมีอารมณ์เป็นอัปमाणะ ธรรมทราณ
 ธรรมปานกลาง ธรรมประณีต ธรรมเป็นมิจฉาสภาวะและให้ผลแน่นอน
 ธรรมเป็นสัมมาสภาวะและให้ผลแน่นอน ธรรมให้ผลไม่แน่นอน
 ธรรมมีมรรคเป็นอารมณ์ ธรรมมีเหตุคือมรรค ธรรมมีมรรคเป็นอธิปัตติ

ธรรมเกิดขึ้นแล้ว ธรรมยังไม่เกิดขึ้น ธรรมจักเกิดขึ้น ธรรมเป็นอดีต ธรรมเป็นอนาคต ธรรมเป็นปัจจุบัน ธรรมมีอารมณ์เป็นอดีต ธรรมมีอารมณ์เป็นอนาคต ธรรมมีอารมณ์เป็นปัจจุบัน ธรรมเป็นภายใน ธรรมเป็นภายนอก ธรรมเป็นทั้งภายในและภายนอก ธรรมมีอารมณ์เป็นภายใน ธรรมมีอารมณ์เป็นภายนอก ธรรมมีอารมณ์เป็นภายในและเป็นภายนอก ธรรมที่เห็นได้และกระทบได้ ธรรมที่เห็นไม่ได้แต่กระทบได้ ธรรมที่เห็นไม่ได้และกระทบไม่ได้ ฯ

บทปฏิฐานมัตถิกา (เหตุ ปัจจโย)

บทปฏิฐานมัตถิกา อธิบายถึงธรรมที่จัดเป็น ๓ ตอน คือ ธรรมะที่เป็นฝ่ายผู้อุปการะ, ธรรมะที่เป็นฝ่ายผู้ได้รับอุปการะหรือที่เกิดมาจากปัจจย และธรรมที่นอกเหนือออกไปจากธรรมที่เกิดจากปัจจย เป็นต้น เป็นส่วนแห่งพระอภิธรรม คือธรรมะชั้นสูงที่พระพุทธเจ้าทรงเทศนาโปรดพระพุทธมารดาบนดาวดึงส์เทวโลก จึงใช้สาธยายเพื่อสนองคุณของผู้ล่วงลับไป เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิต์ และมีตำนานว่า ผู้ได้ฟังพระอภิธรรมแม้เป็นสัตว์เดรัจฉานที่ฟังไม่เข้าใจความหมาย เช่น ค้างคาวได้ฟัง ก็ยังได้รับอานิสงส์มาก แม้สิ้นชีพไปก็บังเกิดในสุคติโลกสวรรค์

ปฏิฐานมาติกาปาฐะ

เหตุปัจจัย, อารัมมณะปัจจัย, อะธิปะติปัจจัย, อดันตะระปัจจัย, สมนันตะระปัจจัย, สะหะชาตะปัจจัย, อัณณะมัณณะปัจจัย, นิสสะยะปัจจัย, อุปะนิสสะยะปัจจัย, ปุระชาตะปัจจัย, ปัจฉาชาตะปัจจัย, อาเสวะนะปัจจัย, กัมมะปัจจัย, วิปากะปัจจัย, อาหาระปัจจัย, อินทริยะปัจจัย, ฆานะปัจจัย, มัคคะปัจจัย, สัมปะยุตตะปัจจัย, วิปะยุตตะปัจจัย, อัถถิปัจจัย, นัตถิปัจจัย, วิกะตะปัจจัย, อะวิกะตะปัจจัย ๗

คำแปล

เหตุเป็นปัจจัย, อารมณเป็นปัจจัย, อธิปติธรรมเป็นปัจจัย, ธรรมที่เกิดเป็นลำดับไม่มีระหว่างกันเป็นปัจจัย, ธรรมที่เกิดเป็นลำดับสืบต่อกันเรื่อยไป ไม่มีธรรมอื่นมาคั่นระหว่างเลยที่เดียวเป็นปัจจัย, ธรรมที่เกิดร่วมกันเป็นปัจจัย, ธรรมแต่ละอย่างต่างต้องอาศัยกันและกันเป็นปัจจัย, ธรรมเป็นปัจจัยโดยเป็นที่อาศัย, ธรรมเป็นปัจจัยโดยเป็นอุปนิสัยที่อาศัยอย่างแรงกล้า, ธรรมที่เกิดก่อนเป็นปัจจัย, ธรรมที่เกิดภายหลังเป็นปัจจัย ธรรมที่ทำหน้าที่เสพอารมณบ่อยๆ เป็นปัจจัย, กรรมคือเจตนาความจงใจ เป็นปัจจัยปรุงแต่งจัดแจงจิต, วิปากคือ

ธรรมเป็นผลของกุศลอกุศลเป็นปัจจัย, อาหารเป็นปัจจัย, อินทรีย์เป็นปัจจัย, ฌานเป็นปัจจัย, มรรคเป็นปัจจัย, ธรรมที่สัมปยุตกันเป็นปัจจัย, ธรรมที่วิปยุตกันเป็นปัจจัย, ธรรมที่มีอยู่เป็นปัจจัย, ธรรมที่ไม่มีเป็นปัจจัย, ธรรมที่ปราศจากไปเป็นปัจจัย, ธรรมที่ไม่ปราศจากไปเป็นปัจจัย ฯ

**บทเจริญพระพุทธรูป
ถวายพระพรชัยมงคล**

บทชุมนุมเทวดา

บทชุมนุมเทวดา คือ การเชิญเทวดามาประชุมฟังพระปริตรที่จะสวด และแสดงน้ำใจไมตรีจิต หวังให้เทวดามีความสุขปราศจากทุกข์ และขอให้เทวดาค้ำครองให้มนุษย์พ้นภัย เหล่าเทวดาทั้งหลายชอบฟังธรรม ดังที่พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดพุทธมารดาที่เทวดาภูมิชั้นดาวดึงส์ มีเทวดาในหมื่นจักรวาลมานั่งฟังธรรมของพระพุทธองค์ แม้ในวันอัมมัสวันนะ (วันพระก็มีการฟังธรรมอยู่ตลอด)

สระขัง สระเสนั่ง สระพันธุจ นะรินทัง,
ประริตตานุกาโว สะทา รักขะตุติ,
พระริตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา,
อะวิกขิตตะจิตตา ประริตตัง ภาณันตุ ฯ
สมันตา จักกะวาเสสุ อัคราคัจฉันตุ เทวะตา,
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สักคะโมกขะทัง,
สักเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะณู จันตะลิกเข วิมานะ,
ทีเป รัฎฐะ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต,
ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา,
ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ ฯ

**ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
 ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
 ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ**

คำแปล

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ผู้มีเมตตาจงแผ่เมตริจิต ด้วยคิดว่า ขอ
 อานุภาพพระปริตร จงรักษาพระราชชาติผู้ทรงเป็นเจ้าของนครชน พร้อม
 ด้วยราชสมบัติ พร้อมด้วยพระราชวงศ์ พร้อมด้วยเสนามาตย์ แล้ว
 อย่ามีจิตฟุ้งซ่าน ตั้งใจสวดพระปริตร

เทพยดาในรอบจักรวาลทั้งหลาย จงมาประชุมพร้อมกันในที่นี้
 จงฟังซึ่งพระสัทธรรม อันให้สวรรค์และพระนิพพานของพระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นเจ้าของนี้

ขอเชิญเหล่าเทพเจ้า ซึ่งสถิตอยู่ในสวรรค์ ชั้นกามภพก็ดี
 รูปภพก็ดี และภุมมเทวดา ซึ่งสถิตอยู่ในวิมาน หรือยอดภูเขา และ
 หุบผา ในอากาศ ในเกาะ ในแวนแคว้น ในบ้าน ในต้นพฤกษา และ
 ป่าช้า ในเรือนและในเรือนาก็ดี และยักษ์คนธรรพ์นาค ซึ่งสถิตอยู่ใน
 น้ำ บนบก และที่อันไม่เรียบบราบก็ดี อันอยู่ในที่ไกลเคียง จงมา
 ประชุมพร้อมกันในที่นี้ คำใดเป็นของพระ牟尼 ท่านสาธุชนทั้งหลาย
 จงสดับคำข้าพเจ้านั้น ฯ

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม ฯ

บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ซึ่งทรงเป็น
ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ฯ (ว่า ๓ จบ)

บทพระไตรสรณคมน์

บทพระไตรสรณคมน์นี้เป็นบทเกี่ยวกับการถึงพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

พระไตรสรณคมน์

	พุทฺธัง	สระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สระณัง	คัจฉามิ ฯ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สระณัง	คัจฉามิ ฯ
ตติยัมปิ	พุทฺธัง	สระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	ธัมมัง	สระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	สังฆัง	สระณัง	คัจฉามิ ฯ

คำแปล

	ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า	ว่าทรงเป็นที่พึ่ง
	ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรม	ว่าเป็นที่พึ่ง
	ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์	ว่าเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๒	ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า	ว่าทรงเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๒	ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรม	ว่าเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๒	ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์	ว่าเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๓	ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า	ว่าทรงเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๓	ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรม	ว่าเป็นที่พึ่ง
แม้วาระที่ ๓	ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์	ว่าเป็นที่พึ่ง

นมการสิทธิคาถา

บทนมัสการพระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต เป็นบทนมัสการ
เก่าที่พระสงฆ์ใช้เจริญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

สัมพุทธะ

สัมพุทธะ อัญญะวิสัยจะ
 ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ธัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธะ ปัญจะปัญญาสัยจะ
 ทะสะสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ธัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธะ นะวุตตะระสะเต
 วิสะติสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ธัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปิ

ทว่าทะสัยจะ สะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาทะเรนะ นะ मामิหัง
 หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

จะตุวิสะติสะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาทะเรนะ นะ मामิหัง
 หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

อัญญะจิตตาฬีสะสะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาทะเรนะ นะ मामิหัง
 หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๕๑๒,๐๒๘ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงขจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลายเป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๑,๐๒๔,๐๕๕ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงขจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลายเป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๒,๐๔๘,๑๐๙ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงขจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตรายทั้งหลายเป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น เทอญ ฯ

นมการสิทธิคาถา

คาถานมัสการพระรัตนตรัย เพื่อให้สำเร็จในสิ่งปรารถนา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐโฐ
 สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
 มาร์สสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
 ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
 พุทธัง ะรันตัง สิริสะ นะ मामิ
 โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
 อัมโม ะโซ โย วियะ ตัสสะ สัตถุ
 ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมัคคัง
 นิยยานิโก อัมมะระรัสสะ ธารี
 สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
 อัมมัง ะรันตัง สิริสะ นะ मामิ
 โมหัพปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสเสชตา
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
ส้วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ
สังฆัง ะรันตัง สิริสา นะมามิ
พุทธานุพุทัง สะมะสีละทิฏฐิง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมณฑุ ฯ

คำแปล

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด มีพระปัญญาจักขุ ทรงขจัดมลทิน คือโมหะได้แล้ว ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าโดยพระองค์เอง เสด็จไปได้ หลุดพ้นอย่างประเสริฐแล้ว ทรงเปลื้องหมู่ชนที่สามารถแนะนำได้ให้ พ้นจากบ่วงมารนำมาให้ถึงความเกษมด้วย ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการ พระพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นผู้ประเสริฐพระองค์นั้น ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง และ ทรงเป็นผู้นำชาวโลก ด้วยเดชพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ขอท่านจง ประสพชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวงจงพินาศไป ฯ

พระธรรมใด เป็นประหนึ่งธงชัยของพระศาสดาพระองค์นั้น ชี้ทางแห่งความบริสุทธิ์แก่โลก นำหมู่สัตว์ก้าวข้ามยุคเข็ญ คัมครอง ชนผู้ประพาศติธรรม ผู้ประพาศติดีแล้ว ย่อมนำความสงบสุขมาให้

ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระธรรมอันประเสริฐนั้น อันทำลายเสียซึ่ง
โมหะ ระวังความเร่าร้อนลงเสียได้ ด้วยเดชพระธรรมนั้น ขอท่านจง
ประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวงจงพินาศไป ฯ

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นกำลังประกาศพระสัทธรรม ดำเนินชีวิต
ตามแบบอย่างพระบรมศาสดาผู้เสด็จไปดีแล้ว ผจญเสียซึ่งอุปกิเลส
อันลามกของโลก เป็นผู้สงบเองด้วย ทั้งยังสามารถแนะนำผู้อื่นให้
เข้าถึงความสงบได้ด้วย เผยแผ่พระธรรมที่พระบรมศาสดาประกาศ
ดีแล้วให้มีผู้รู้ตาม ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระสงฆ์ผู้ประเสริฐนั้น
ผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า มีศีลและทิวณฺฑีเสมอกัน ด้วยเดชพระสงฆ์
นั้น ขอท่านจงประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวงจงพินาศไป
เทอญ ฯ

นโมการัญญกคาถา

บทนอบน้อมพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิดเดชาานุภาพ ในการ
เจริญพระพุทธรูป

นะโม อะระหะโต สัมมา-
 นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ
 นะโม มหาสังฆัสสาปิ
 นะโม โอมัตถ์ยารัทธัสสะ
 นะโม โอมะกาตัตถัสสะ
 นะโมการูปปะภาเวนะ
 นะโมการานุภาเวนะ
 นะโมการัสสะ เตชะนะ

สัมพุทธานุสสะ มะเหลิโน
 สักวาขาทัสสะเว เตนิชะ
 วิสุทธานุสสะทิกฺขินโน
 ระตะนัตถะยัสสะ สาธุกัง
 ตัสสะ วัตถุตถะยัสสะปิ
 วิคัจฉันตุ อุปัททวา
 สุวัตถิ โทตุ สัพพะทา
 วิริมहि โหมิ เตชะวา ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
ผู้ทรงแสวงหาประโยชน์อันยิ่งใหญ่

ขอนอบน้อม แต่พระธรรมอันสูงสุดในพระศาสนา นี้ ที่
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระสงฆ์หมู่ใหญ่ ผู้มีศีลและทิฐิอันงดงาม
การนอบน้อม แต่พระรัตนตรัยที่ปรารภแล้วว่าโอม ของ
สำเร็จประโยชน์

ขอนอบน้อม แม้วัตถุทั้งสาม อันลวงพันโทษต่ำช้านั้น
ด้วยการประกาศการกระทำความนอบน้อม ขอสิ่งที่ไม่เป็น
มงคลทั้งหลายจงบาราศไป

ด้วยอำนาจแห่งการกระทำความนอบน้อม ขอความสุข
สวัสดีจงมีทุกเมื่อ ด้วยเดชแห่งการกระทำความนอบน้อม ขอข้าพเจ้า
จงเป็นผู้มีเดชในการประกอบมงคลพิธีเถิด ฯ

บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญในฐานะเป็นพระธรรมเทศนาถ้อยคำแรกของพระพุทธเจ้า ซึ่งบันทึกไว้ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๔ เล่มที่ ๑๙ และเล่มที่ ๓๑ โดยคำว่า ธรรมจักร มีความหมายว่า “กงล้อคือพระธรรม” ในพระสูตรนี้ พระพุทธองค์ทรงประกาศหลักการของพระพุทธศาสนาว่า เป็นศาสนาประเภทอเทวนิยมที่ไม่เชื่อการเนรมิตของพระเจ้า ด้วยการตรัสเหตุแห่งทุกข์ว่า คือ ตัณหา ทั้งปฏิเสธอาตมมันหรือวิญญูณ ด้วยการตรัสทุกข์สังขว่า คือ อุปทานชั้น ๕ ทรงแสดงแนวทางแห่งความพ้นทุกข์ คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ และตรัสผลของการปฏิบัติว่า คือความดับตัณหา มีความเป็นมาดังนี้

ในวันเพ็ญเดือน ๘ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระสูตรนี้แก่นักบวชปัญจวัคคีย์ ท่านอัญญาโกณฑัญญะ สดับพระธรรมเทศนานี้แล้ว บรรลุธรรมเป็นโสดาบัน พรหม ๑๘ โภกีกับเทวดาจำนวนมากก็บรรลุธรรมด้วยพระสูตรนี้

บทขัดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

อนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง
 ปะฐุมัง ยัง อะเทเสสิ
 สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต
 ยัตถากขาตา อุโภ อันทา
 จะตุสวาริยะสัจเจสุ
 เทลิตัง ธัมมะราเชนะ
 นามะเน วิสสุตัง สุตตัง
 เวยยากะระณะปาฐุณะ

สัมพุชฌิต์วา ตะถาคะโต
 ธัมมะจักกัง อนุตตะรัง
 โลเก อัมปะภิวัตติยัง
 ปะภุปัตติ จะ มัชฌิมา
 วิสุทัง ญาณะทัสสะนัง
 สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
 ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
 สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

คำแปล

พระตถาคตตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เมื่อจะทรงประกาศธรรมที่ยังไม่มีใครแสดงโดยชอบในโลก ได้ทรงแสดงธรรมจักร ซึ่งกล่าวถึงส่วนที่สองประเภท และทางสายกลางเป็นรู้แจ้งหมดจดอริยสัจสี่

ขอเราทั้งหลายจงสวดธรรมจักรนั้นที่พระธรรมราชาทรงแสดงปรากฏสมญานามว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นสูตรประกาศพระสัมมาสัมโพธิญาณ และพระสังคีติกาจารย์ได้ร้อยกรองไว้โดยความเป็นพระบาลีประเภทร้อยแก้ว เทอญ ฯ

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณสียัง
วิหะระติ, อัสสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัตตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย
ภิกขุ อามันเตสิ ฯ

เทวัมเม ภิกขเว อันตา ปัพพะชิตะเน นะ เสวิตัพพา, โย
จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, ทิโน คัมโม โปถุชชะนิโก
อะนะริโย อะนัตตะสัจญ์หิโต, โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค, ทุกโข
อะนะริโย อะนัตตะสัจญ์หิโต ฯ

เอเต เต ภิกขเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี
อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ
สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาตปิ
 ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริทเวะทุกขะ-
 โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อับปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ
 วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิจณัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ
 ปัญญาพานักขันธา ทุกขา ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทเทโย อะริยะสัจจัง ฯ
 ยายัง ตัณหา โปโนพพะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตตระ
 ตัตตราภินันทินิ ฯ เสยยะถิหัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะ-
 ตัณหา ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะ อะริยะสัจจัง ฯ โย
 ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรธะ จาโค ปะฏินิสสัคโค
 มุตติ อะนาละโย ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินิ ปะฏิปะทา
 อะริยะสัจจัง ฯ อะยะเมวะ อะริโย อัญจันคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิหัง ฯ
 สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
 สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
 ธัมเมสุ, จักขุ อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา
 อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม
 ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุ อุทะปาติ ญาณัง

อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะะสังัจจัง ปะริญญาตันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง
อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุททะโย อะริยะะสังัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ
อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง อุทปะปาที ปัญญา
อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุททะโย อะริยะะสังัจจัง ปะหาตัพพันติ
เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง
อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุททะโย อะริยะะสังัจจัง ปะทีนันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง
อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสังัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ
อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง อุทปะปาที ปัญญา
อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสังัจจัง สัจจิกาตัพพันติ
เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง
อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสังัจจัง สัจจิกะตันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง

อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

อิหัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญาณัง
อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตัง โข ปะนิหัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทปะปาที ญาณัง อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที
อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ตัง โข ปะนิหัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
ภาวัตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทปะปาที ญาณัง อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที
อาโลโก อุทปะปาที ฯ

ยาระกัฏฐะ เม ภิกขะเว อิมะสุ จะตุสุ อะริยะสัจจะสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ท்வาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ
สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก
สะพรัทมะเก สัสสะมะณะพรัทมะณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย,
อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิมะสุ จะตุสุ อะริยะสัจจะสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ท்வาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง
สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

อะถาทัง ภิกขเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัทัมเบเก
สัสสะมะณะพรัทัมเบณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาที, อะกุปปา เม วิมุตติ,
อะยะมันติมาชาติ, นัตถิทานิ ปุณฺโพนะโวติ ฯ

อิทะมะโวจะ ะคะวะวา ฯ อัตตะมะนะ ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
กะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง
ภัญญะมาเน, อายัสมะโต โภณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ัธมะจักขุง
อุทะปาที, ยังภิญฺจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ะคะวะตา ัธมะจักเก, ภูมา เทวา
สัททะมะนุสสาเวสุง, เอตัมกะคะวะตา พาราณะสิยัง อิลิปะตะเน
มิคะทาเย อะนุตตะรัง ัธมะจักกัง ปะวัตติตัง, อูปปะภวิวัตติยัง
สะมะเณนะ วา พรัทัมเบเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัทัมฺนา
วา เภนะจิ วา โลกัสมินติ ฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, จาตุมมะหาราชิกา เทวา
สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,
ดาวะดิงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ดาวะดิงसानัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตุสิตานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ประระนิมิตะวะสะวัตตี เทวา
 สัททะมะนุสสาเวสูง ๑ ประระนิมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง
 สัททัง สุตฺวา, พรัทฺมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง ๑

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยฺง อิติปะตะเน มิคะทาเย
 อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตตียฺง สะมะเณนะ วา
 พรัทฺมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัทฺมฺนา วา เกนะจิ วา
 โลกัสมินติ ๑

อิติหะ เตะนะ ขะเณนะ เตะนะ มุหุตตะนะ, ยาวะ พรัทฺมะโลกา
 สัทโท อัพภุคคัจฉิฯ อะยฺญจะ ทะสะสะหฺสสี โลกะธาตุ, สัγγัมปิ
 สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ๑ อัปปะมาโณ จะ โอฬารโ อโภาโส โลก
 ปาตุระโหสิ, อะตักกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ๑

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทานะสิ, อัญญาสิ ะตะ โภ
 โภณทัญญุ อัญญาสิ ะตะ โภ โภณทัญญุติ ๑

อิติหิหัง อายฺสมะโต โภณทัญญุสสะ, อัญญาโภณ-
 ทัญญุเตววะ นามัง อะโหสีติ ๑

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้ฟังมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันใกล้เมือง พาราณสี

ในกาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกับพระปัญจวัคคีย์ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บรรพชิตไม่ควรประพฤติส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนี้ คือ กามสุขัลลิกานุโยค การประพฤติตนให้หมกมุ่นอยู่กับความสุข ในกามที่ต่ำทราม เป็นพฤติกรรมของชาวบ้าน เป็นเรื่องของปุถุชน ไม่ใช่ของอริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และอัตตกิลมณานุโยค การประพฤติวัตรทรมาณตนให้ลำบาก ที่ก่อให้เกิดทุกข์ ไม่ใช่ของ อริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทา ข้อปฏิบัติอันเป็นทาง สายกลางที่เข้าไม่ถึง เกี่ยวข้องส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนั้น ตถาคตได้ ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิด ปัญญาเป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้ง และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทาที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษ แล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้งและ เพื่อความดับทุกข์นั้น เป็นโณน (คืออะไรบ้าง)

มัชฌิมาปฏิปทา ก็คืออริยมรรคมีองค์ ๘ นั้นนั่นเอง ได้แก่ สัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา การกล่าวชอบ สัมมากัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบ และสัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี่แหละคือมัชฌิมาปฏิปาดังกล่าวนั้น ที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้ง และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกข์ ได้แก่ความเกิดจัดเป็นทุกข์ ความแก่จัดเป็นทุกข์ ความตายจัดเป็นทุกข์ ความเศร้าโศก ความรำไร ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ และความคับแค้นใจจัดเป็นทุกข์ การพบกับอารมณ์ที่ไม่ชอบจัดเป็นทุกข์ การพลัดพรากจากอารมณ์ที่ชอบจัดเป็นทุกข์ และการไม่ได้รับอารมณ์ที่ปรารถนาจัดเป็นทุกข์ (การปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้นก็จัดเป็นทุกข์) กล่าวโดยสรุปรวบยอด อุปาทานขันธ์ ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณที่จิตคนเราเข้าไปยึดมั่น) จัดเป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขสมุทัย (เหตุให้เกิดทุกข์) ได้แก่ ตัณหา ความทะยานอยากที่ก่อให้เกิดภพใหม่ ซึ่งประกอบด้วยความยินดีพอใจ เพลิดเพลินภพและอารมณ์นั้นๆ

กล่าวคือ กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม ภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพเที่ยง ความอยากเป็นอยู่ และ วิภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพขาดสูญ ความอยากพรากพ้นไปจากภาวะที่ไม่ปรารถนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์) ได้แก่ ความดับสนิทตัณหานั้นทั้งหมด ความสละตัณหานั้น ความปล่อยตัณหานั้น ความวางตัณหานั้น และความไม่พัวพันตัณหานั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติอันเป็นทางให้เข้าถึงความดับทุกข์) ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ นี้แน่นอน กล่าวคือ สัมมาทิฎฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา การกล่าวชอบ สัมมา-กัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมา-วายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบ และสัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยดับมาก่อนว่า อุปาทานชั้น ๕ นี้คือ อริยสัจที่เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์นั้นเป็นธรรมที่ควรกำหนดรู้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้กำหนดรู้อริยสังคคือทุกข์นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า ตัณหานี้คืออริยสังคที่เป็นทุกข์สมุทัย (เหตุแห่งทุกข์)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์สมุทัยนั้นเป็นธรรมที่ควรละ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้ละอริยสังคคือทุกข์สมุทัยนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า นิพพานนี้คืออริยสัจที่เป็น ความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือทุกขนิโรธนั้นเป็น ธรรมที่ควรรู้แจ้ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้รู้แจ้งอริยสัจคือ ทุกขนิโรธนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า (อริยมรรค) นี้คืออริยสัจ ที่เป็นทางดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือมรรคนั้นเป็นธรรม ที่ควรอบรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้อบรมอริยสังข์คือมรรคนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตราบใดที่ปัญญารู้เห็นตามความเป็นจริงที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังข์ ยังไม่หมดจดแก่ตถาคต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตราบนั้นตถาคตยังไม่ปฏิญาณว่าเป็นผู้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลกที่มีเทวดา มาร และพรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและมนุษย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใดที่ปัญญารู้เห็นตามความเป็นจริงที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังข์ ได้หมดจดแก่ตถาคต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้นตถาคตจึงปฏิญาณว่าเป็นผู้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลกที่มีเทวดา มาร และพรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและมนุษย์

ญาณทัสสนะ คือปัญญารู้เห็นได้เกิดแก่ตถาคตว่า ความหลุดพ้นของเราไม่พินาศแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ไม่มีภพใหม่อีกในกาลนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสธรรมจักรนี้แล้ว พระภิกษุ-ปัญจวัคคีย์ปลาทปถัมพระภาชิตของพระองค์ดังนี้แล

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสพระธรรมเทศนาธรรมจักรนี้อยู่ ดวงตาเห็นธรรมอันปราศจากธุลี ปราศจากมลทิน ได้บังเกิดแก่ท่าน โภณทัตถุญะว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีสภาพเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวง นั้นมีสภาพดับไปเป็นธรรมดา”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศธรรมจักรแล้ว พวก ฤๅมมเทวดาได้ป่าวประกาศว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดง ธรรมจักรอันยอดเยี่ยม ณ ป่าอิสิปตนมฤทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี เป็นธรรมที่สมณะพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะ คัดค้านไม่ได้ (หรือยังไม่เคยแสดงได้)”

เหล่าเทวดาชั้นจาตุมหาราช ได้ยินเสียงของพวก ฤๅมมเทวดาแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้น จาตุมหาราชแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นยามา ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ แล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดุสิต ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นยามาแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นนิมมานรดี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดุสิต แล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดา ชั้นนิมมานรดีแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

ทวยเทพที่นับเนื่องในหมู่พรหม ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้น
ปรนิมมิตวสวัตดีแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

“พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงธรรมจักรอันยอดเยี่ยม ณ ป่า
อิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี เป็นธรรมที่สมณะ พราหมณ์
เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะคัดค้านไม่ได้”

เสียงป่าวประกาศในโลกนี้ได้แพร่สะพัดถึงพรหมโลก โดย
ชั่วขณะนั้นด้วยประการฉะนี้ หมื่นโลกธาตุนั้นได้สั่นสะเทือนหวั่นไหว
และเกิดโอภาสอันใหญ่หลวงหาประมาณมิได้ในโลก ยิ่งกว่า
เทวานุภาพของเทวดาทั้งหลาย

ณ กาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเปล่งพระอุทานว่า
“ท่านทั้งหลาย โภกตัญญูรู้แล้วหนอ ท่านทั้งหลาย โภกตัญญูรู้
แล้วหนอ” ฉะนั้น ท่านโภกตัญญูจึงได้ปรากฏนามนี้ว่า “อัญญา-
โภกตัญญู พระโภกตัญญูผู้รู้แล้ว” ฉะนี้แล ฯ

บทมงคลสูตร

มงคลสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยมงคลแห่งชีวิต การนำมงคลสูตรมาสวด ก็เพื่อจะทำให้มีมงคลต่างๆ ตามที่ปรากฏในพระสูตร เกิดขึ้นกับชีวิต นอกจากนั้น มงคลสูตรยังมีอานุภาพในการป้องกันภัยอันตรายอันจะเกิดจากความไม่เที่ยงธรรม ของเหล่าคนพาลสันดานหยาบทั้งหลาย ในงานทำบุญโดยทั่วไป พระสงฆ์นิยมสวดมงคลสูตรพร้อมกับเจ้าภาพจุดเทียนมงคล อันแสดงถึงความส่องสว่าง รุ่งเรืองแห่งมงคลในชีวิต การสวดมงคลสูตรก่อนสูตรอื่นทั้งหมด เป็นการแนะนำผู้ฟังว่า ผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักมงคลทั้ง ๓๘ ประการ ตามที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนนั้นเป็นชีวิตที่มีมงคล ชีวิตเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องไปแสวงหามงคลภายนอกที่ไหน เพราะเป็นชีวิตที่มีมงคลอยู่ในตัวแล้ว และหากทำได้ ก็จะปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย ในการดำเนินชีวิต และถึงความพ้นทุกข์ได้ในที่สุด

มงคลสูตร

พะหุ เทวา มนุสสา จะ
อากังขะมานา โสตถานัง

มังคะลานิ อะจินตะยุง
พฺรุษิ มังคะละมุตตะมัง ฯ

อะเสวะนา จะ พาลานัง
ปุชา จะ ปุชณียานัง
ปะภฺรึฐปะเทสะวาโส จะ
อັตตะสั้มมาปะณิธิ จะ
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ
สุภาสิตา จะ ยา วาจา
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง
อะนากุลลา จะ กัมมันตา
ทานัญจะ ธัมมะจะรียา จะ
อะนะวัชชานิ กัมมานิ
อาระตี วิระตี ปาปา
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ
การะโว จะ นิวาโต จะ
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง

ปัลลจิตานัญจะ เสวะนา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
วินะโย จะ สุสิกขิโต
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุตตะทารัสสะ สังคะโท
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ญาคะกานัญจะ สังคะโท
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สันตุญฺฐิ จะ กะตัญญุตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ

**ขันตี จะ ไสวะจัสสะตา
 กาเลนะ ฌัมมะสากัจฉา
 ตะโป จะ พรัหฺมจะริยัญจะ
 นิพพานะสังฉิกิริยา จะ
 ฌญัฐสสะ โลกะฌัมเมหิ
 อะโสกัง วิระชัง เขมมัง
 เอตาทิสานิ กัตถวานะ
 สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ**

**สละมนานัญจะ ทัสสะนัง
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 อะริยะสังจายนะ ทัสสะนัง
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 สัพพัตถะมะปะราชาธิตา
 ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ**

คำแปล

เทวดาได้กราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยคาถาว่า
 เทวดาและมนุษย์เป็นอันมาก ต่างก็หวังความสุขสวัสดิ์ จึงได้พากันคิดเรื่องมงคล คือเหตุให้ถึงความเจริญทั้งหลาย ขอพระองค์โปรดตรัสมงคลอันสูงสุดเถิด ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสสิ่งที่เป็นมงคลตอบว่า
 การไม่คบคนพาลทั้งหลาย ๑ การคบบัณฑิตทั้งหลาย ๑
 การบูชาผู้ที่ควรบูชา ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
 การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ๑ ความมีบุญที่ได้ทำไว้ในกาลก่อน ๑
 การวางตัวเหมาะสมชอบธรรม ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
 ความเป็นผู้มีการศึกษาเล่าเรียนมามาก ๑ ความเป็นผู้มี

ศิลปวิทยา ๑ ความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ได้รับการอบรมมาดี ๑
การพูดจาปราศรัยดี ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การเลี้ยงดูบิดามารดา ๑ การสงเคราะห์บุตร ๑ การ
สงเคราะห์ภรรยา ๑ การทำงานไม่คั่งค้าง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การให้ทาน ๑ การประพฤติตามหลักธรรม ๑ การสงเคราะห์
ญาติทั้งหลาย ๑ การทำงานที่ปราศจากโทษ ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ฯ

การงดเว้นจากความชั่ว ๑ การบังคับตนจากการดื่มน้ำเมา ๑
ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ฯ

การมีความเคารพ ๑ การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ๑ การมี
ความสันโดษ ๑ การมีความกตัญญู ๑ การฟังธรรมตามกาล ๑
ทั้ง ๕ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ

ความอดทน ๑ ความเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย ๑ การพบเห็น
สมณะ ๑ การสนทนาธรรมตามกาล ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ฯ

การมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส ๑ การประพฤติ
พรหมจรรย์ ๑ การเห็นอริยสัจทั้งหลาย ๑ การทำพระนิพพานให้
แจ้ง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ

ผู้ที่มีจิตถูกโลกธรรมกระทบแล้วไม่หวั่นไหว ๑ จิตไม่มีความ
โศกเศร้า ๑ จิตหมดธุลีคือกิเลส ๑ จิตถึงความปลอดโปร่ง คือ
ปลอดจากกิเลสทั้งปวง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ

เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย พวกท่านปฏิบัติตามมงคลอันเป็น
เหตุนำไปสู่ความเจริญนี้แล้ว จะเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ข้าศึกทุกหมู่เหล่า
ย่อมถึงความสุขสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน นี่เป็นมงคลสูงสุดของเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย ฯ

บทรัตนสูตร

รัตนสูตร เป็นพระสูตรที่พระอานนทเถระเรียนจากพระพุทธรองค์โดยตรง เพื่อใช้สวดขจัดปัดเป่าภัยพิบัติ ที่เกิดกับชาวกรุงเวสาลี พระพุทธรองค์ทรงแนะนำให้พระเถระอั้งคุณของพระรัตนะ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ทำสักกิริยาให้เกิดเป็นอานุภาพขจัด ปัดเป่าภัยพิบัติทั้งหลาย เนื้อความรัตนสูตรตอนแรก เริ่มต้นด้วยการแนะนำให้เหล่าภุคตทั้งหลายได้อนุโมทนาบุญกุศลที่หมู่มนุษย์อุทิศให้ และเมื่ออนุโมทนาแล้ว ขอให้เกิดความเมตตา ทำการรักษามนุษย์ทั้งหลาย เนื้อความตอนต่อมา เป็นการอั้งคุณพระรัตนตรัย เป็นสัจวาจา ให้เกิดความสวัสดิ ส่วนตอนสุดท้าย เป็นคำกล่าวของท้าวสักกะที่ผูกขึ้นเป็นคาถาพรรณนาคุณพระรัตนตรัยเป็นสัจวาจาให้เกิดความสวัสดิ ภายหลังได้กลายเป็นแบบอย่าง ในการทำน้ำพระพุทธรูปมนต์ สำหรับพระสงฆ์สาวก ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ทุกครั้งที่มีการทำน้ำพระพุทธรูปมนต์ จะต้องสวดรัตนสูตร

ด้วยอานุภาพแห่งรัตนสูตรนี้ แม้กรุงเวสาลีจะเกิดภัยพิบัติอย่างร้ายแรง ผู้คนอดอยากล้มตายเป็นจำนวนมาก ซากศพถูกทิ้งเกลื่อนนคร ภูตผีปีศาจทำอันตรายแก่หมู่มนุษย์ โรคระบาดเกิดขึ้นแพร่กระจายไปทั่ว ผู้คนล้มตายเหลือที่จะนับได้ เมื่อพระพุทธรองค์ทรงรับสั่งให้พระอานนทเถระสวดรัตนสูตร และประพรหมน้ำ

พระพุทฺธมนต์ ภัยพิบัติร้ายแรงเช่นนี้ ก็ยังระงับลงได้อย่างฉับพลัน
จุดประสงค์ของการสวดรัตนสูตร ก็เพื่อเป็นการขจัดภัยทั้ง
๓ ประการ ตามที่ปรากฏในพระสูตร คือข้าวยากหมากแพง
(ทุพภิกขะภัย) ๑ ภูตผีปีศาจ ทำอันตราย (อะมะนุสสะภัย) ๑
โรคภัยไข้เจ็บ (โรคะภัย) ๑ ให้อันตรายกันไป

รัตนสูตร (ย่อ)

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สมะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทฺเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺตฺวา
ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทังคะคา สักยะมุนี สะมาทิตโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺตฺวา

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี่ สุจิง
 สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๑

เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัฏฐา
 จัตตารี เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณเอยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ
 อิทัมปิ สัจเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๑

เย สุปะยุดตา มะนะสา ทัพเพนะ
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
 ลัทธา มุธา นิพพุตัง ญูชะมานา
 อิทัมปิ สัจเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๑

ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวะสัสมิง

**เต ชีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ๆ**

คำแปล

ทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งในโลกนี้ หรือโลกอื่น หรือรัตนะอันสูงค่าในสรวงสวรรค์บรรดามี ทรัพย์หรือรัตนะนั้น ที่มีค่าเสมอด้วยพระตถาคตเจ้า นั้น ไม่มีเลย ข้อนี้เป็นรัตนคุณอย่างสูงในพระพุทธเจ้าประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เถิด

พระศากย牟尼เจ้า มีพระหฤทัยดำรงมั่น ทรงบรรลุธรรมอันเป็นที่สิ้นกิเลส สิ้นราคะ เป็นอมตะ ประณิตนั้นแล้ว สิ่งใดจะเสมอด้วยพระธรรมนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ก็รัตนคุณอย่างสูงในพระธรรมประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เถิด

สมาธิอื่นใด จะเสมอด้วยสมาธิที่พระพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นผู้ประเสริฐ ทรงสรรเสริญไว้ว่า เป็นธรรมสะอาดหมดจด บัณฑิตทั้งหลายยอมรับว่า สามารถให้ผลต่อเนื่องได้โดยลำดับนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ก็รัตนคุณอย่างสูงในพระธรรมประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เถิด

พระสงฆ์สาวกของพระสุคตเจ้า ๘ ท่าน นับเป็นคู่ได้ ๔ คู่ ซึ่งสัตบุรุษทั้งหลายสรรเสริญแล้ว บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ควรแก้ ทักษิณาทาน ทานที่ถวายแก่ท่านเหล่านั้น ย่อมมีผลมาก แม้ข้อนี้ก็ เป็นรัตนคุณอย่างสูงในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของง เกิดความสุขสวัสดิเกิด

ในพระศาสนาของพระโคตมพุทธเจ้า ย่อมจะมีพระอริยบุคคล ผู้ตั้งใจทำความเพียรดี มีจิตมั่นคง หมดความใคร่ บรรลุอรหัตผล เข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นอมตะ ปราศจากความเร่าร้อนทั้งปวง แม้ข้อนี้ก็ เป็นรัตนคุณอย่างสูงในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของง เกิดความสุขสวัสดิเกิด

พระอริยบุคคลผู้มีกรรมเก่าหมดสิ้นแล้ว กรรมอันเป็นเหตุให้ เกิดในภพใหม่ ก็ไม่มี ท่านเหล่านั้นมีจิตเปื้อนหายในอันที่จะเกิดใน ภพต่อไป ขจัดพิษคือกิเลสให้สิ้นไปแล้ว ปราศจากความพอใจ ในกาม อันจะทำให้เกิดอีก มีปัญญาแหลมคม ย่อมปรินิพพาน เหมือนประทีปดับไป เพราะสิ้นเชื้อเพลิง แม้ข้อนี้ก็ เป็นรัตนคุณ อย่างสูงในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของง เกิดความสุข สวัสดิเกิด ฯ

บทกรณียเมตตสูตร

กรณียเมตตสูตร เป็นพระสูตรที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำ พระภิกษุให้แผ่เมตตาจิตไปในมวลสรรพสัตว์ ตลอดจนเทพเทวา ภูตผีปีศาจทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไร้พรมแดนขีดขั้น ไม่ว่าสัตว์นั้น หรือเขาผู้นั้นจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนาอะไร จะเกี่ยวข้องกับเรา โดยความเป็นญาติ เป็นประเทศ เชื้อชาติ ศาสนาหรือไม่ก็ตาม ให้มีจิตกว้างขวางไร้ขอบเขตขีดขั้น ขอให้เขาได้มีความสุข หากทำได้เช่นนี้ นอกจากเทวดาจะไม่แสดงสิ่งที่น่ากลัวหลอกหลอน แล้ว ยังมีใจอนุเคราะห์พระภิกษุ โดยไม่ตรีจิตด้วยความอ่อนโยน มีเมตตา

เมื่อต้องเดินทางผ่านป่าเขาลำเนาไพร หรือไปอยู่ในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย ท่านให้สวดกรณียเมตตสูตร เพื่อเป็นเครื่องคุ้มครอง ป้องกันภัยอันตราย อันจะเกิดจากอมนุษย์ ภูตผีปีศาจทั้งหลาย ให้เกิดเป็นความอ่อนโยน มีเมตตา

กรณียเมตตสูตร

ภาวะณียะมัตถะกุสะเลนะ
 สักโก อชฺฐ จะ สุหุชฺฐ จะ
 สันตฺสสะโก จะ สุกะโร จะ
 สันตินทรีโย จะ นิปะโก จะ
 นะ จะ ขุทฺทัง สะมาจะเร กิณฺณจิ
 สุชินโน วา เขมิโน โทหนตฺ
 เย เกจิ ปาณะภุตฺตติ
 ทีฆา วา เย มะหันทา วา
 ทิณฺณฐา วา เย จะ อะทิณฺณฐา
 ภุตา วา สัมภะเวสี วา
 นะ ปะโร ปะรังฺง์ นิกุพเพถะ
 พฺยาโรสะนา ปะฐึฆะสัณฺณญา
 มาตา ยะถา นียัง ปุตฺตัง
 เอวัมปิ สัพพะภุเตสุ
 เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสิมิง
 อุทฺธัง อะโธ จะ ทิริยัญจะ
 ติณฺณฐัญจะรังฺง์ นิสินโน วา
 เอตัง สะติง อะธิณฺณเรยยะ

ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
 สุวะโจ จัสสะ มุฑฺฒ อะนะติมานี
 อัมปะกิงโจ จะ สัถฺสทฺทะวุดฺติ
 อัมปะคัมภโก กุเลสุ อะนะนุคิโธ
 เยนะ วิณฺญุ ปะเร อุปะวะเทยยุง
 สัพเพ สัตตา ภาวันตฺ สุชิตฺตตา
 ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
 มัชฌิมา รัสสะกา อะนุกะถุลา
 เย จะ ทูเร วัสะนติ อะวิทูเร
 สัพเพ สัตตา ภาวันตฺ สุชิตฺตตา
 นาติมัญญูถะ กัตถะจิ นัง กิณฺณจิ
 นาณญูมะณฺญูสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
 อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
 อะสัมพาธัง อะเวรังฺง์ อะสะปะตฺตัง
 สะยาโน วา ยาวะตฺสสะ วิคะตะมิทโธ
 พฺรึทฺทมะเมตัง วิหารัง ธิระมาหุ

**ทวิภูฏัญจะ อะนุปะคัมมะ
กามสุ วิเนยยะ เคธัง**

**สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติ ฯ**

คำแปล

ภิกษุผู้ฉลาดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ประสงค์จะบรรลุดแดนสงบ (พระนิพพาน) พึงทำตน (ตามหลักไตรสิกขา) ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญ ซื่อตรง มีความมุ่งมั่น วาง่ายอ่อนโยน หมัดความยึดถือตัว (ไม่มีถือติมานะ)

อนึ่ง ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย มีกิจธุระน้อย ดำเนินชีวิตเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีอินทรีย์สงบมีปัญญาพาตัวรอด ไม่คะนองกายวาจา ไม่พัวพันกับตระกูลทั้งหลาย (ไม่ประจบเอาใจพวกคฤหัสถ์) ที่ร่ำรวยหรือมีอำนาจ

ไม่พึงประพาสสิ่งเล็กน้อยอะไรๆ ที่จะเป็นเหตุให้ผู้รู้ตำหนิ (พึงแผ่เมตตาจิตไปในสรรพสัตว์ว่า) ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้มีความสุขกายสุขใจ ปลอดพ้นจากภัยทั้งปวง ทำตนให้ถึงสุขเถิด

สัตว์มีชีวิตทั้งหลาย ทั้งที่เป็นผู้หวาดสะดุ้ง (มีกิเลส) ทั้งที่มั่นคง (หมดกิเลส) บรรดามีทั้งหมด ทั้งที่มีกายยาวใหญ่ ปานกลาง สั้น ละเอียดหรือหยาบ

ทั้งที่เคยเห็นหรือไม่เคยเห็น ทั้งที่อยู่ไกลหรือใกล้ ทั้งที่เกิดแล้วหรือที่กำลังแสวงหาที่เกิด ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่านั้นจงมีความสุขกายสุขใจเถิด

เกิดเป็นคนไม่พึงหลอกลวงกัน ไม่พึงดูหมิ่นกันในที่ไหนๆ ไม่
 พึงเบียดเบียนทำร้ายกัน หรือมีใจมุ่งร้ายปรารณาทุกข์แก่กันและกัน

มารดาถนอมบุตรคนเดียวของตนด้วยชีวิตฉันใด บุคคลพึง
 เจริญเมตตาจิตไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวงฉันนั้น

บุคคลพึงเจริญเมตตาจิตอันไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไม่มี
 เหวไม่มีศัตรู ในสัตว์โลกทั้งหมด ในอรุณภูมิเบื้องบน (อรุณพรหม ๔)
 ในรุปรภูมิเบื้องกลาง (รุปรพรหม ๑๖) และกามาวจรภูมิเบื้องต่ำ
 (เทวโลกมนุษย์โลกอบายภูมิ)

ผู้เจริญเมตตาจิตเช่นนี้นั้น ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด จะยืน
 เดิน นั่งหรือนอนอยู่ก็ตาม จะเป็นผู้ปราศจากความท้อแท้เหนื่อย
 หน่าย จะตั้งสติไว้ได้นานตราบเท่าที่ต้องการ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 ตรัสการอยู่ด้วยเมตตาเช่นนี้ว่า เป็นความประเสริฐที่ประเสริฐใน
 พระศาสนา

บุคคลผู้แผ่เมตตาจิตนั้นจะไม่กล้าเข้าสู่ความเห็นผิด เป็นผู้
 บริบูรณ์ด้วยศีล ถึงพร้อมด้วยความเห็นชอบ เมื่อขจัดความยินดีใน
 กามทั้งหลายได้แล้ว ย่อมไม่กลับมาสู่การเกิดในครรภ์อีกครั้งแน่นอน
 (สำเร็จเป็นพระอรหันต์และปรินิพพานไปในที่สุด) ฯ

บทขันธปริตร

ขันธปริตร เป็นคาถาที่พระพุทธองค์ทรงสอนให้พระภิกษุแผ่เมตตาไปในบรรดาตระกูลงูที่มีพิษดุร้ายทั้งหลาย เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกันตนเองจากสัตว์ร้าย ปรากฏทั้งในพระวินัยปิฎกและพระสุตตันตปิฎก นอกจากจะเป็นคาถาสำหรับป้องกันอสรพิษและสัตว์ร้ายทั้งหลายแล้ว ยังสามารถป้องกันอันตรายจากยาพิษทั้งหลายได้ด้วย

ขันธปริตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง
ฉัพฺพยาปุตเตหิ เม เมตตัง
อะปาหะเกหิ เม เมตตัง
จะตฺตูปปะเทหิ เม เมตตัง
มา มัง อะปาหะโก หิงสิ
มา มัง จะตฺตูปปะโท หิงสิ
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา
สัพเพ ภัทธานิ ปัสสันตุ

เมตตัง เอรापะเถหิ เม
เมตตัง กัณหาโคตมะเกหิ จะ
เมตตัง ทิปาหะเกหิ เม
เมตตัง พะหุปะเทหิ เม
มา มัง หิงสิ ทิปาหะโก
มา มัง หิงสิ พะหุปะปะโท
สัพเพ ภูตา จะ เภวะลา
มา กิณฺจิ ปาปะมะคะมา

อัปปะมาโณ พุทฺโธ, อัปปะมาโณ ฌัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ,
 ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี
 สะระพู มุสิกา, กะตา เม รักษา กะตา เม ปะริตตา, ปะฎีกะมันตุ
 ภูตานิ, โสหัง นะโม ะกะวะโตะ, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

คำแปล

ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกกุลวิรูปักข์,
 ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกกุลเอราบล, ความ
 เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกกุลฉัพยาบุตร, ความ
 เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกกุลกัณหาโคตมกะ, ความ
 เป็นมิตรของเรา จงมีกับสัตว์ไม่มีเท้า, ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับ
 สัตว์ ๒ เท้า, ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับสัตว์ทั้งหลายที่มี ๔ เท้า,
 ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับสัตว์ที่มีเท้ามาก, สัตว์ไม่มีเท้าอย่า
 เบียดเบียนเรา สัตว์ ๒ เท้า อย่าเบียดเบียนเรา สัตว์ ๔ เท้า อย่า
 เบียดเบียนเรา สัตว์มากเท้าอย่าเบียดเบียนเรา ขอสรรพสัตว์มีชีวิต
 ทั้งหลายที่เกิดมาทั้งหมดจนสิ้นเชิง จงเห็นซึ่งความเจริญทั้งหลาย
 ทั้งปวงเกิด โทษลามกอย่าได้มาถึงแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น

พระพุทธเจ้าทรงพระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระธรรมมี
 พระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระสงฆ์ก็มีพระคุณสุดที่จะประมาณได้

แต่สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ แมงมุม
 ตั๊กแตน หนู ยังมีประมาณกำหนดได้

ข้าพเจ้าได้ทำการรักษาแล้ว ได้ทำการป้องกันแล้ว ขอสัตว์
ทั้งหลายจงหลีกเลี่ยงไปเสียเถิด ข้าพเจ้าขออนอบน้อมแต่พระผู้มีพระ-
ภาคเจ้า ขอความนอบน้อมแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๗ พระองค์ ฯ

บทเมตตานิสั่งสวดปาฐะ

เมตตานิสั่งสวดปาฐะ กล่าวถึงอานิสงส์ของการเจริญเมตตา
ว่ามีทั้งสิ้น ๑๑ ประการ กล่าวคือ หลับก็เป็นสุข, ตื่นก็เป็นสุข, ไม่ฝัน
เห็นสิ่งลามก, เป็นที่รักของมนุษย์, เป็นที่รักของอมมนุษย์, เทวดาย่อม
รักษา, ไฟ ยาพิษ หรือศัสตราไม่กล้ากราย, จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว,
สีหน้าย่อมผ่องใส, เป็นผู้ไม่หลงใหลเมื่อจะตาย, เมื่อยังไม่ถึงพระนิพพาน
ย่อมไปบังเกิดในพรหมโลก

เมตตานิสั่งสวดปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา, สาวัตถิยัง วิหระระติ,
 เขตตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ ตัตถะระ โข ภาคะวา
 ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภาทันเตติ เต ภิกขุ ภาคะวะโต
 ปัจจัสโสสุง ฯ ภาคะวา เอตะทะโวจะ ฯ เมตตายะ ภิกขะเว
 เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุสีกะตายะ, ยานีกะตายะ
 วัตถุกะตายะ อะนุกฺขิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ,
 เอกาทะसानิสังสา ปาฎิกังขา ฯ กะตะเม เอกาทะสะ ฯ สุขัง สุปะติ ฯ
 สุขัง ปะฏิพุชชะติ ฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ ฯ มะนุสสานัง
 ปิโย โหติ ฯ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ เทวะตา รักขันติ ฯ
 นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ฯ ตุวะภูง์ จิตตัง
 สมะมาธิยะติ ฯ มุขะวัณโณ วิปะสึหะติ ฯ อะสัมมุพะโท กาลัง
 กะโรติ ฯ อุตตะริง อัมปะฏิวิชฌันโต พรัหมะโลกุปะโค โหติ ฯ
 เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พะหุสีกะตายะ, ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุกฺขิตายะ
 ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ, อิมะ เอกาทะसानิสังสา ปาฎิกังขาติ ฯ
 อิทะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต
 ภาสิตัง, อะภินันทุนติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ที่พระอาราม สร้างถวายเป็นอนาถปิณฑิกมหาเศรษฐี ชื่อเชตวัน ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาเข้าเฝ้า เมื่อภิกษุทั้งหลายรับทราบ ได้เข้าเฝ้า พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่น โดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว พรารภด้วยดีแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ ประการ ๑๑ ประการเป็นไฉน คือ ย่อมหลับเป็นสุข ๑ ย่อมตื่นเป็นสุข ๑ ย่อมไม่ฝันลามก ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่งมนุษย์ทั้งหลาย ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่งอมนุษย์ทั้งหลาย ๑ เทวดาทั้งหลายย่อมรักษา ๑ ไฟ ยาพิษหรือศาสตราย่อมไม่กล้ากรายได้ ๑ จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว ๑ สีหน้าย่อมผ่องใส ๑ เป็นผู้ไม่หลงใหลทำกาละ ๑ เมื่อไม่แทงตลอดคุณอันยิ่ง ย่อมเป็นผู้เข้าถึงพรหมโลก ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่นโดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว พรารภด้วยดีแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ ประการนี้แล ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ตั้งนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้ได้มีใจปลาบปลื้มชื่นชมภาสิตของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วแล ฯ

บทโมรปริตร

โมรปริตร คือปริตรที่นกยูงทองโพธิสัตว์สาธยายเป็นประจำ กล่าวถึงคุณของพระพุทธเจ้า แล้วน้อมพระพุทธคุณมาพิทักษ์คุ้มครองให้มีความสุขดี มีประวัติตำนานความเป็นมาว่า สมัยหนึ่ง ครั้งพระบรมศาสดาเสวยพระชาติเป็นนกยูงทองโพธิสัตว์ อาศัยอยู่บนเขา ไกลป่าหิมพานต์ ในครั้งนั้น ก่อนจะบินไปหาอาหารในตอนเช้า นกยูงทองพระโพธิสัตว์จะบินขึ้นไปจับบนยอดภูเขามองดูพระอาทิตย์ที่กำลังขึ้น แล้วสาธยายพระปริตรนมัสการพระอาทิตย์ โดยร่ายมนต์สาธยายสองคาถาแรกว่า อุเทตะยัญจักขุมา เป็นต้น และนอบน้อมบูชาพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พร้อมทั้งระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าเหล่านั้นด้วย แล้วจึงบินออกไปหาอาหาร

โมรปริตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปะภาโส
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปะภาสัง
ตะยัชชะ คุดตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พรัทมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปะภาโส
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปะภาสัง
ตะยัชชะ คุดตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พรัทมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร วาสะมะกัปปะยิตี ฯ

คำแปล

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองอุทัยโผล่ขึ้นมาสาดส่องปฐพีให้สว่างอยู่ ข้าพเจ้าขอนมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่างอยู่นั้น ในวันที่ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้นแล้ว พึงอยู่เป็นสุขตลอดวัน

พระพุทธเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครองข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแต่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแต่พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแต่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อมแด่วิมุตติธรรม

นกยูงโพธิสัตว์นั้นครั้งนสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงออกแสวงหาอาหาร

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่าง กำลังอัสดงคต ข้าพเจ้าขอนมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสาดส่องปฐพีให้สว่างนั้น ในวันที่ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้นแล้ว พึงอยู่เป็นสุขตลอดราตรี

พระพุทธเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครอง

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่
พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อม
แด่วิมุตติธรรม

นกุญฺจโพธิสัตว์นั้นครั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงนอน
พักผ่อนฉะนี้แล ฯ

บทจันทปริตตปาฐะ

จันทปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรอดพ้นจากภยันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ้พ่าย
ไป ดุจจันทิมเทวบุตรผู้ประกาศว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็น
ที่พึ่ง จึงได้พ้นภัยจากอสูรินทราหู ด้วยพระพุทธานุภาพ

จันทปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะเยยัง ภาคะวา, สāvāditthiyā
 วิหะระติ, เขตตะวะเน อะนาถะปิณตักัสสะ, อาราเม ฯ เตนะ โข
 ปะนะ สมะเยนะ จันทิมา เทวะปุตโต ราหุณา อะสุรินเทนะ คะหิโต
 โหติ ฯ อะถะโข จันทิมา เทวะปุตโต ภาคะวันตัง อะนุสสะระมาโน
 ตายัง เวลาयัง อิมัง คากัง อะภาสิ

นะโม เต พุทธะวীরตถุ วิปะมุตโตสิ สัพพะธิ
 สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สระธัง ภาวาติ ฯ
 อะถะโข ภาคะวา จันทิมัง เทวะปุตตัง อารัพพะ ราหุง อะสุรินทัง
 คากายะ อัจฉะภาสิ

ตะถาคะตัง อะระหันตัง จันทิมา สระธัง คะโต
 ราหุ จันทัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะภาติ ฯ
 อะถะโข ราหุ อะสุรินโท จันทิมัง เทวะปุตตัง มุญจิต्วา ตะระมานะรูปุ
 เยนะ เวปะจิตติ อะสุรินโท เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต्วา สังวิคโค
 โลมะหังกุฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ ฯ เอกะมันตัง จิต्तัง โข ราหุง
 อะสุรินทัง เวปะจิตติ อะสุรินโท คากายะ อัจฉะภาสิ

กินนุ สันตะระมาโน วะ ราหุ จันทัง ปะมุญจะสิ
 สังวิคคะรูปุ อาคัมมะ กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ ฯ
 สัตตะธา เม ฝะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละภ
 พุทธะคากาภิกิโตมहि โน เจ มุญเจยยะ จันทิมันติ ฯ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อาราม ที่อนาถปิณฑิกคฤหบดีสร้างถวายใกล้เมืองสาวัตถี โดยสมัยนั้นแล จันทิมเทวบุตรถูกอสุนิทรานุเข้าจับแล้ว ครั้งนั้น จันทิมเทวบุตร ระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ภาษิตคาถานี้ในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นผู้แก้แค้นข้า ขอความ นอบน้อมจงมีแต่พระองค์ พระองค์ทรงเป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรม ทั้งปวง ข้าพระองค์ถึงเฉพาะแล้วซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จง ทรงเป็นที่พึ่งแห่งข้าพระองค์นี้” ฯ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงปรารภจันทิมเทวบุตร ได้ ตรัสกะอสุนิทรานุด้วยพระคาถาว่า

“จันทิมเทวบุตรถึงตลาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง คูภรรยา ท่านจงปล่อยจันทิมเทวบุตร พระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็น ผู้อนุเคราะห์แก่โลก” ฯ

ลำดับนั้น อสุนิทรานุปล่อยจันทิมเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุนิทรเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็น ผู้เศร้าสลด เกิดขนลุกชูชัน ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ อสุนิทรเวปจิตติได้กล่าวกะอสุนิทรานุผู้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบปล่อยจันทิม-
เทวบุตรเสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร้าสลด มายืนกลัวอยู่” ฯ

อสุรินทรากล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขัดด้วยพระคาถาของพระพุทธเจ้า หากข้าพเจ้า
ไม่พึงปล่อยจันทิมเทวบุตร ศีรษะของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิต
อยู่ ก็ไม่พึงได้รับความสุข” ฯ

บทสุริยปริตตปาฐะ

สุริยปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรดกพ้นจากภยันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ้พ่าย
ไป ดุจสุริยเทวบุตรผู้ประกาศว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่ง
จึงได้พ้นภัยจากอสุรินทรราหู ด้วยพระพุทธานุภาพ

สุริยปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาวะวา, สāvāditthiyyā viharati,
เซตวะเน อณะถะปิณฑักสะสะ, อาราเม ฯ เตนะ โข ปะนะ
สมะเยนะ สุริโย เทวะปุตโต ราหุณา อะสุรินเทนะ คหิตโต โหติ ฯ
อะถะโข สุริโย เทวะปุตโต ภาวะวันตัง อะนุสสะระมาโน ตายัง
เวลายัง อิมัง คาทัง อะภาสิ

นะโม เต พุทธะวীরตถุ วิปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สสะระณัง ภาวะวาติ ฯ
อะถะโข ภาวะวา สุริยยัง เทวะปุตตัง อารัพพะ ราหุง อะสุรินทัง
คาถายะ อัจฉะภาสิ

ตะถาคะตัง อะระหันตัง สุริโย สสะระณัง คะโต
ราหุ สุริยยัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา ฯ

โย อั้นธะกาเร ตะมะสี ปะกังกะโร
เวโรจะโน มัณฑะลิ อุกคะเตโข
มา ราหุ คิลี จะระมันตะลิกเข
ปะซัง มะมะ ราหุ ปะมุญจะ สุริยันติ ฯ

อะถะโข ราหุ อะสุรินโท สุริยยัง เทวะปุตตัง มุญจิตฺวา ตะระมานะรูปโป
เยนะ เวปะจิตติ อะสุรินโท เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตฺวา สังวิกโค
โลมะหัทฺฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ ฯ เอกะมันตัง ฐิตัง โข ราหุง
อะสุรินทัง เวปะจิตติ อะสุรินโท คาถายะ อัจฉะภาสิ

กีนุ สันตะระมาโน วะ	ราหู สุริยัง ปะมฤจจะลี
สังวิคคะรูป อาคัมมะ	กีนุ ภัโต วะ ตัญญุระสีติ ฯ
สัตตะธา เม ณะเล มุทธา	ชีวันโต นะ สุขัง ละภ
พุทธะคาถาภิกิโตมทิ	โน เจ มฤจเจยยะ สุริยันติ ฯ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อาราม ที่อนาถปิณฑิกคฤหบดีสร้างถวายเป็นเมืองสาวัตถิ ก็โดยสมัยนั้น สุริยเทวบุตรถูกอสุนิทรราหูเข้าจับแล้ว ครั้งนั้น สุริยเทวบุตรระลึกถึงพระผู้มีพระภาค ได้กล่าวคาถานี้ในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นผู้แก้สลักล่า ขอความ นอบน้อมจงมีแต่พระองค์ พระองค์ทรงเป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรม ทั้งปวง ข้าพระองค์ถึงเฉพาะแล้วซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จง ทรงเป็นที่พึ่งแห่งข้าพระองค์นี้” ฯ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงปรารภสุริยเทวบุตร ได้ตรัส กะอสุนิทรราหูด้วยพระคาถาว่า

“สุริยเทวบุตรถึงตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง ตูกร ราหู ท่านจงปล่อยสุริยเทวบุตร พระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นผู้ อนุเคราะห์แก่โลก สุริยะใดเป็นผู้ส่องแสง กระทำ ความสว่างในที่

มีดमित มีสีณฐานเป็นวงกลม มีเดชสูง ดูกรราหู ท่านอย่ากลืนกิน
สุริยะนั้น ผู้เที่ยวไปในอากาศ ดูกรราหู ท่านจงปล่อยสุริยเทวบุตร
ผู้เป็นบุตรของเรา” ๗

ลำดับนั้น อสุรินทราหูปล่อยสุริยเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน
กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุรินทเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็นผู้
เศร้าสลด เกิดขนลุกชูชัน ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ๗

อสุรินทเวปจิตติได้กล่าวกะอสุรินทราหูผู้ยืนอยู่ ณ ที่ควร
ส่วนข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบ ปล่อย
สุริยเทวบุตรเสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร้าสลด มายืนกลัวอยู่” ๗

อสุรินทราหู กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขับด้วยพระคาถาของพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพเจ้า
ไม่พึงปล่อยสุริยเทวบุตร ศีรษะของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิต
อยู่ ก็ไม่พึงได้รับความสุข” ๗

บทวัฏฏกปริตร

วัฏฏกปริตร เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธองค์ เมื่อครั้งถือกำเนิดเป็นลูกนกคุ้ม แล้วทำปริตรป้องกันตนเองจาก ไฟป่า ปรากฏอยู่ในพระสูตรตันตปิฎก จรียาปิฎก และวัฏฏกชาดก อรรถกถาชาดก

วัฏฏกปริตร เป็นพระปริตรที่กล่าวอ้างคุณ คือศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ และสัจจะ ของพระพุทธเจ้า ในอดีตทั้งหลาย แล้วน้อมเอาพระพุทธานุคุณดังกล่าว มาบังเกิดเป็น อานุภาพ ปกป้องคุ้มครองอันตรายอันจะเกิดจากไฟทั้งหลาย ให้เกิด ความสุขสวัสดิ์แก่ชีวิต การสวดพระปริตรนี้ ก็เพื่อเป็นการป้องกัน อันตรายอันเกิดจากไฟ (ป้องกันอัคคีภัย) และเหตุเดือดร้อนวุ่นวาย นานาประการ ให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข

วัฏฏกปริตร

อัถถิ โลเก สีละคุณเณ
 เตนะ สัจจนะ กาทามิ
 อาวัชชิต์วา อัมมะพะลัง
 สัจจะพะละมะวัสสาเย
 สันติ ปักขา อะปัตตะนา
 มาตา ปิตา จะ นิกขันตา
 สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง
 วัชเชสิ โสพะสะ กะรีสานิ
 สัจจนะ เม สะโม นัตถิ

สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
 สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
 สะริต์วา ปุพพะเก ชิเน
 สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
 สันติ ปาทา อะวัณจะนา
 ชาตะเวหะ ปะฎีกะมะ
 มะหาปัชชะลิโต สิชี
 อุทะกัง ปัต์วา ยะถา สิชี
 เอสา เม สัจจะปาระมีติ ฯ

คำแปล

คุณคือศีล สัจจะ ชีวิตที่สะอาด และความเอื้ออาทร มีอยู่ใน
 โลก ด้วยความสัตย์นั้น ข้าพเจ้าจักกระทำสักกิริยาอย่างยอดเยี่ยม
 ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพลาณภาพแห่งพระสัทธรรม น้อมรำลึกถึง
 พระพุทธเจ้า ผู้ทรงพิชิตมารในอดีต ยึดมั่นในกำลังแห่งสัจจะที่
 ข้าพเจ้ามีอยู่ จึงขอทำสักกิริยาว่า

ปีกทั้งสองข้างของข้าพเจ้ามีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ
 บินได้ เท้าทั้งสองข้างของข้าพเจ้ามีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ

เดินได้ พ่อแม่ก็พากันบินหนีไฟออกไปเสียแล้ว พระเพลิงเอย ขอท่าน
จงดับเสียเถิด

พร้อมกับเมื่อข้าพเจ้ากระทำสักกิริยา เปลวเพลิงที่ลุกโชน
รุ่งโรจน์ใหญ่หลวงนัก ก็กลับเวิ่นที่ไว้ ๑๖ กรีส เหมือนเปลวไฟตกถึง
น้ำแล้วมอดดับฉะนั้น

ไม่มีผู้ใดเสมอด้วยสักจะของข้าพเจ้า นี่คือสักขารมีของ
ข้าพเจ้า ฯ

บทอนุสสรณปาฐะ

บทติปิ โส เป็นเนื้อความส่วนหนึ่งในรัชคคสูตร ว่าด้วย
อานูภาพแห่งการน้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธคุณ
พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้เกิดกำลังใจในการเผชิญปัญหาและ
อุปสรรคนานาประการ โดยพระพุทธองค์ทรงนำเรื่องการทำสงคราม
ระหว่างเทพกับอสูรมาเป็นข้อเปรียบเทียบ เพื่อเตือนให้พระภิกษุ
ผู้ไปทำความเพียรอยู่ตามป่าเขาถ้ำเนาไพรอันเงียบสงัด ห่างไกลจาก
ผู้คนสัญจรไปมา การอยู่ท่ามกลางป่ากว้างดงลึก ของพระภิกษุผู้เป็น
ปุถุชนเช่นนั้น ย่อมจะก่อให้เกิดความหวาดกลัวขนพองสยองเกล้า
เมื่อเกิดความรู้สึกลัวหวาดกลัว พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้พระภิกษุ
ระลึกถึงธง คือ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ หรือพระสังฆคุณ ก็จะ
สามารถข่มใจระงับความหวาดกลัว บำเพ็ญเพียรต่อไปได้

อนุสรณปาฐะ

อิติปิ โส ะกะวะวา ะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชา-
จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, ะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,
สัตถา เทวะมะนุสสานัง, พุทโธ ะกะวะวาติ ฯ

สีวากขาโต ะกะวะวะตา ธัมโม, สันทิฎฐิโก ะกะกาลิโก,
เอหิปัสลิกโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูทีติ ฯ (อ่านว่า
วิญญูยี่ติ)

สุปะฏิปันโน ะกะวะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
ะกะวะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ะกะวะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สามีจิปะฏิปันโน ะกะวะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ
ปุริสะยุกานิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ะกะวะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลิกะระณียโย, ะนุตตะรัง
ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

คำแปล

เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ทรงเป็นผู้ไกลจาก
กิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและ
จรรยา เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ทรงสามารถฝึกบုรุษที่
สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ทรงเป็นครูของเหล่าเทวดาและ

มนุษย์ทั้งหลาย ทรงเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ทรงมีความสามารถในการจำแนกธรรมสิ่งสอนสัตว์ ฯ

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล สามารถแนะนำผู้อื่นให้มาพิสูจน์ได้ว่า “ท่านจงมา ดูเถิด” ควรน้อมนำเข้ามาไว้ในตัว ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ฯ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติดีแล้ว ปฏิบัติตรงแล้ว ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์ ปฏิบัติเหมาะสม ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือ คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงลำดับได้ ๘ ท่าน นั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นผู้ควรแก่สักการะที่เขาน้อมนำมาบูชา ควรแก่สักการะที่เขาเตรียมไว้ต้อนรับ ควรรับทักษิณาทาน เป็นผู้ที่ยุติบุคคลทั่วไปควรให้ความเคารพ เป็นเนืองนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ฯ

บทอาถรรพณ์ปริตร

อาถรรพณ์ปริตร เป็นปริตรที่ทำจากตมมหาราชผู้กษัตริย์ อาถรรพณ์ปริตร อันเป็นหนึ่งในจำนวนเทพนคร ๑๑ แห่ง ที่ถูกนิรมิต ขึ้นในอากาศ ของเหล่าเทวดาในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา พระปริตรนี้จึงถูกเรียกว่า อาถรรพณ์ปริตร ตามชื่อเทพนครที่ผู้กษัตริย์นั้น

อาถรรพณ์ปริตรนี้ เป็นปริตรที่ทำจากตมมหาราชผู้กษัตริย์ เพื่อใช้เป็นเครื่องป้องกันเหล่าอมนุษย์บางพวก ที่ไม่หวังดีต่อ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธองค์ ที่ไปบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ตาม ป่าเขา ลำเนาไพร เมื่อไม่มีอะไรป้องกันเหล่าอมนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ก็จะมาบงกช เบียดเบียน ทำให้เกิดความลำบาก ทำวามหาราชจึงได้ แสดงเครื่องป้องกันรักษา ชื่อ อาถรรพณ์รักษา นี้ไว้

อาถรรพณ์รักษานี้ มีอานุภาพ ๒ ประการ คือ (๑) มี อานุภาพในการทำให้มนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ให้เกิดความเลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา (๒) มีอานุภาพในการคุ้มครองป้องกันไม่ให้มนุษย์ ที่ไม่เลื่อมใส จับต้องสิ่งสู่ เบียดเบียน ประทุษร้าย ทำให้ได้รับความ ลำบากเดือดร้อน

สำหรับอาถรรพณ์ปริตรที่พระสงฆ์ใช้สวดในปัจจุบัน เป็น บทย่อที่บูรพาจารย์ได้นำเอาคาถานมัสการพระพุทธเจ้าในอดีต

ที่ท้าวเวสสุวรรณแสดงไว้เฉพาะพระพักตร์พระพุทธองค์ มาอ้างเป็น
สักกิริยา ให้เกิดเป็นอนุภาพในการคุ้มครอง ป้องกัน รักษา ตาม
คำของท้าวจตุโลกบาล ถ้าอมนุษย์ตนใดเบียดเบียนผู้ที่เจริญ
อาฏานาถปริตรให้ได้รับความลำบาก อมนุษย์ตนนั้นก็จะได้รับ
การลงโทษจากเหล่าเทพทั้งหลาย

อาฏานาถปริตร

วิปัสสิสสะ นมะตถ
สิขิสสะปิ นมะตถ
เวสสะภุสสะ นมะตถ
นมะตถ กะกุสันธัสสะ
โกนาคะมะนัสสะ นมะตถ
กัสสะปัสสะ นมะตถ
อังคีระสัสสะ นมะตถ
โย อิมัง อัมมะมะเทเสสิ
เย จาปิ นิพพุตา โลก
เต ชะนา อะปิสุณา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง

จักขุมันตัสสะ สิริมะโต
สัพพะภูตานักัมปิโน
นันทะกัสสะ ตะปัสสิโน
มาระเสนปปะมัททินโน
พรัหมะณัสสะ วุสีมะโต
วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
สัักยะปุตตัสสะ สิริมะโต
สัพพะทุกขาปะนุทะนัง
ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
มะหันตา วีตะสาระทา
ยัง นมะสสันติ โคตะมัง
มะหันตัง วีตะสาระทัง
พุทัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **วิปัสสี** ผู้มี
พระปัญญาจักขุ ผู้ทรงพระสิริ

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **สิขี** ผู้ทรง
อนุเคราะห์แก่สัตว์ทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **เวสสภู** ผู้ทรง
ชำระล้างกิเลสแล้ว ทรงมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **กกุสันธะ** ผู้ทรง
ย้ายพญามาร และเหล่าเสนามารได้แล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **โกนาคมนะ** ผู้ทรง
ละบาปได้แล้ว ทรงสิ้นสุดการประพฤติพหุภพจรณะแล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **กัสสปะ** ผู้ทรง
พ้นจากกิเลสทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **อังคิรส** พระโอรส
แห่งศากยราช ผู้ทรงพระสิริ ทรงแสดงธรรม เพื่อบรรเทาทุกข์
ทั้งปวงนี้

อนึ่ง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่าใด ที่ทรงดับกิเลสแล้วในโลก
ทรงเห็นแจ้งธรรมตามความเป็นจริง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้น
หาทรงมีวาจาเสื่อมเสียไม่ ทรงเป็นผู้มีคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงปราศจาก
ความครั่นคร้าม

เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายนอบน้อมอยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า
พระองค์ใด ผู้ทรงเป็นโคตมโคตร ผู้ทรงเกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์
ทั้งหลาย ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทรงปราศจากความครั่นคร้าม ข้าพเจ้าทั้งหลายขอนมัสการ
พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ผู้ทรงเป็นโคตมโคตร ผู้ทรงถึงพร้อมแล้ว
ด้วยวิชาและจรณะ ฯ

บทอังคิมาลปริตร

อังคิมาลปริตรนี้ เป็นปริตรที่กล่าวถึงสักกิริยาของพระ
องค์อมิตายุสสะ เชื่อกันว่าจะช่วยคุ้มครองผู้สวดให้แคล้วคลาด
ปลอดภัย ประสบแต่ความสุขความเจริญสวัสดิ โดยเฉพาอย่างยิ่ง
ผู้หญิงมีครรภ์ใกล้จะคลอด หากได้สวดหรือเพียงได้ฟัง ก็จะไม่คลอด
ลูกง่าย มีความปลอดภัยสวัสดิทั้งตัวเองและลูกในครรภ์

อังคฺลิมาลปริตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยาเย ชาตียา ชาโต, นาภิขานามิ
 สฺญัจจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โทตุ
 โสตถิ คัมภัสสะ ฯ

คำแปล

ดูก่อนน้องหญิง ตั้งแต่เราเกิดแล้วโดยชาติอริยะ ไม่รู้จัก
 แก่ลงปลงสัตว์มีชีพจากชีวิต ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์จึงมี
 แก่ท่าน ขอความสวัสดิ์จึงมีแก่ครรรค์ของท่าน ฯ

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังคปริตร เป็นปริตรที่โบราณจารย์นำเอาโพชฌังคสูตร ทั้ง ๓ สูตร คือ ๑. มหากัสสปโพชฌังคสูตร ๒. มหาโมคคัลลานโพชฌังคสูตร ๓. มหาจุนทโพชฌังคสูตร มาประพันธ์เป็นคาถา เรียกว่า โพชฌังคปริตร โดยน้อมเป็นสังกิริยา เพื่อให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเกิดเป็นความสุขสวัสดิ์

เนื้อหาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นั้น กล่าวถึงหลักธรรมที่ทำให้พระพุทธองค์ตรัสรู้ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉย

โบราณจารย์ได้นำเอาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นี้ มาประพันธ์เป็นคาถาสำหรับเจริญภาวนา โดยอ้างเป็นสังกิริยา เพื่อให้พระปริตรเป็นธรรมโอสถ บังเกิดพุทธานุภาพ ขจัดโรคภัยไข้เจ็บให้อันตรธานหายไป เกิดเป็นความสุขสวัสดิ์ ภายหลังได้เกิดความนิยมว่า เมื่อเจ็บป่วย ไม่สบาย ก็จะสวดโพชฌังคปริตร ซึ่งเป็นทั้งโอสถ เป็นทั้งมนต์ เมื่อมีผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเจ็บป่วย เป็นไข้หนัก ก็จะนิมนต์พระสงฆ์มาสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง หรือไม่ลูกหลานก็จะสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง แม้ในงานทำบุญอายุ พระสงฆ์ก็จะสวด

พระปริตรบทนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคร้าย
ไข้เจ็บและให้มีอายุยืน ผู้ไม่ต้องการเจ็บป่วย และปรารถนาความ
เป็นผู้มีอายุยืน โดยปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ จึงควรเจริญโพชฌังค-
ปริตรตามแบบอย่างพุทธสาวก

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สติสังขาโต
วิริยัมปติปัสสัทธิ-
สสมาธูปเอกขะโพชฌังคา
มุนินา สัมมะทักขาทา
สังวัตตันติ อะภิญญาเย
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ
คิลานะ ทุกขิตะ ทิสฺวา
เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกะทา อัมมะราชาปี
จุนทตเถเรนะ ตัญญูวะ

อัมมานัง วิจะโย ตะธา
โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร
สັตเตเต สัพพะทสฺสีนา
ภาวิตา พะหุสสีกะตา
นิพพานายะ จะ โพธิยา
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
โมคคัลลานัญญะจะ กัสสะปะง
โพชฌังเค สັตตะ เทสะยิ
โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เคลัญญูณาภิปิฬิต
ภะณาเปตฺวานะ สาทะรัง

สัมโมทิตฺวา จะ อาพาธา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ปะทีนา เต จะ อาพาธา
มัคคาหะตะกิลสา วะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ตัมहा वृक्ष्णाति ฐานะโส
โสถถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ติณณันนัมปิ มะเหลินัง
ปัตตานุปัตตติธัมมะตัง
โสถถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

คำแปล

โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นพิจารณาธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉยเหล่านี้ เป็นธรรมที่พระมุนีเจ้า ผู้ทรงเห็นธรรมทั้งปวง ตรัสไว้ชอบแล้ว บุคคลอบรมฝึกฝนให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้อย่างเพื่อตรัสรู้ และเพื่อพระนิพพาน ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้าทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระกัสสปะอาพาธ ได้ความลำบาก จึงทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ ให้ท่านทั้งสองฟัง ท่านทั้งสองต่างชื่นชมยินดีพระธรรมเทศนานั้น แล้วกลับหายจากโรคทันที ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

ครั้งหนึ่ง องค์พระธรรมราชาเองทรงพระประจวร รับสั่งให้ พระจุนทะเถระกล่าวโพชฌงค์ ๗ ประการนั้นถวายโดยเคารพ ทรง บันเทิงพระทัยแล้ว ทรงหายจากพระประจวรนั้น ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

แท้จริงแล้ว อาพาธเหล่านั้นของท่านผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่ ทั้ง ๓ อันตรธานไป ไม่กลับเป็นอีก เหมือนอริยมรรคกำจัดกิเลส ลงราบแล้วไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ สวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

บทอภยปริตร

อภยปริตร เป็นคาถาแห่งการให้อภัยและอโหสิกรรมใน เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในชีวิตและสังคม เนื้อหาของบท อภยปริตรกล่าวถึงการตั้งจิตน้อมเอาอานุภาพแห่งคุณพระรัตนตรัย ช่วยบำบัดปลดเปลื้องร้าย อันเกิดจากสิ่งที่ไม่สบายใจ บาบ เคาระห์พินร้ายและสิ่งอันเป็นอัปมงคลทั้งหลายทั้งปวง ให้พินาศไป

อภยปริตร

ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปิ้ง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

คำแปล

วางร้ายใด อัปมงคลใด เสียงนกที่น่าสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยพุทธานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้นจงพินาศไปสิ้น

กลางร่ายใด อัมมมงคลใด เสียงนกที่น่าสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร่ายและฝันร่าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยธรรมานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้นจงพินาศไปสิ้น

กลางร่ายใด อัมมมงคลใด เสียงนกที่น่าสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร่ายและฝันร่าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยสังฆานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้นจงพินาศไปสิ้น ฯ

บทสักัต์วา

บทที่น้อมนำคุณพระรัตนตรัยเพื่อให้เกิดเป็นธรรมโอสภ
ขจัดทุกข์โศกโรคภัย

สักัต์วา พุทธระตะนัง
ทิตัง เทวะมะนุสสานัง
นัสสันตูปัททวา สัพเพ

สักัต์วา อัมมะระตะนัง
ปะริพาหุปะสะมะนัง
นัสสันตูปัททวา สัพเพ

สักัต์วา สังฆะระตะนัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง
นัสสันตูปัททวา สัพเพ

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง
พุททะเตเชนะ โสตถินา
ทุกขา วุปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง
อัมมะเตเชนะ โสตถินา
ภะยา วุปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง
สังฆะเตเชนะ โสตถินา
โรคา วุปะสะเมนตุ เต ฯ

คำแปล

เพราะทำความเคารพพระพุทธรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด เกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยเดชแห่งพระพุทธเจ้า ขอให้อันตรายทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไปสิ้น ขอให้ทุกข์ทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระธรรมรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด อันเป็นเครื่องระงับความเร่าร้อน ด้วยเดชแห่งพระธรรม ขอให้อันตรายทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไปสิ้น ขอให้ภัยทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระสังฆรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ที่เขาเตรียมไว้ต้อนรับ ด้วยเดชแห่งพระสงฆ์ ขอให้อันตรายทั้งหลายทั้งปวงจงพินาศไปสิ้น ขอให้โรคทั้งหลายของท่านจงสงบไปโดยดี ฯ

บทนัตถิ เม

บทที่นี้ย่อมนระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย อังเป็นสัจวาจา เพื่อให้
เกิดชัยมงคล

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	พุทฺโธ เม สรรณัง วัชรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โทตฺ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	ธัมโม เม สรรณัง วัชรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โทตฺ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	สังโฆ เม สรรณัง วัชรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โทตฺ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

คำแปล

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งอัน
ประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน ฯ

บทยังกัญจิ

บทที่น้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยซึ่งเป็นรัตนะที่มีพลาณภาพ
สูงสุดกว่ารัตนะทั้งมวลในโลก เพื่อให้เกิดความสวัสดีมงคล

ยังกัญจิ รัตนัง โลก	วิษະติ วิวิธัง ปุณฺ
รัตนัง พุทเธสสมัง นัตถิ	ตัสมา โสถถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลก	วิษະติ วิวิธัง ปุณฺ
รัตนัง อัมมะสสมัง นัตถิ	ตัสมา โสถถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลก	วิษະติ วิวิธัง ปุณฺ
รัตนัง สังขะสสมัง นัตถิ	ตัสมา โสถถิ ภาวันตุ เต ฯ

คำแปล

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระพุทธเจ้าหาไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดี

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระธรรมเจ้าหาไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดี

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระสงฆ์เจ้าหาไม่มี เพราะเหตุนั้น ขอท่านมีแต่ความสุข
สวัสดี ฯ

บทมงคลจักรวาลใหญ่

คำว่า “มงคลจักรวาล” ซึ่งเป็นนามของมนต์บทนี้นั้น เป็นชื่อของจักรวาลที่เราอยู่อาศัยนี้ ด้วยว่าจักรวาลนั้นมีหลายจักรวาลด้วยกัน แต่สำหรับจักรวาลนี้เรียกว่า “มงคลจักรวาล” เพราะเป็นจักรวาลที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ ทรงแสดงธรรมสั่งสอนเวไนยสัตว์ และเสด็จดับขันธปรินิพพานอยู่ในจักรวาลนี้ ดังนั้น จักรวาลนี้จึงเรียกว่า “มงคลจักรวาล” คือเป็นจักรวาลที่รวมอยู่แห่งสรรพมงคลอันสูงสุดทั้งสิ้น

ในมงคลจักรวาลใหญ่นี้ ในตอนต้นและตอนกลาง ได้ประมวลและอัญเชิญพระคุณสมบัติของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ซึ่งเป็นมงคลอันวิเศษ และอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งมวล ให้ช่วยอภิบาลรักษา บันดาลให้เกิดสิริสุขทุกประการ กำจัดทุกข์โศกโรคภัย อุบัติวันตรายให้พินาศไป ในตอนท้ายก็ขออานุภาพของเทพยดาช่วยตามรักษาอีกด้วย

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริอิติมะติเตโชชยะสิทธิมะทิตถิมะหาคุณาปะริมิตะ-
 ปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภาคะวะโต
 อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปุริสะลักกะณา-
 นุภาเวนะ อะสีตยานุพัถัฏชะนานุภาเวนะ อัญจตุตะระสะตะ-
 มังคะลानุภาเวนะ ฉัพพันณะรังสียานุภาเวนะ เกตุมาลानุภาเวนะ
 ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะ-
 ประระมัตตะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญาณุภาเวนะ
 พุทธานุภาเวนะ อัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ
 อิทธานุภาเวนะ พะลानุภาเวนะ เญยยะอัมมานุภาเวนะ จะตุรา-
 สิตติสะหัสสะอัมมกัซันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระอัมมานุภาเวนะ
 อัญจันคิกะมัคคานุภาเวนะ อัญจฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ
 ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละ-
 ญาณานุภาเวนะ สัพพะัญญตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตา-
 อุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะ-
 สะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสภุภัททะวะทุกขะโทมะนัส-
 สุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา
 ตุยหัง สะมิขณันตุ ทีฆายุตตา ตุยหัง โทตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก
 โทตุ สัพพะทา อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิกังคามะหาสะมุททา
 อารักกะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

คำแปล

ด้วยอนุภาพแห่งลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ ด้วยอนุภาพแห่งพระอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ ด้วยอนุภาพแห่งมงคล ๑๐๘ ประการ ด้วยอนุภาพแห่งพระฉัพพิน္ณรังสี ด้วยอนุภาพแห่งพระเกตุมาลา ด้วยอนุภาพแห่งการบำเพ็ญพระบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอนุภาพแห่งการบำเพ็ญพระอุปบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอนุภาพแห่งการบำเพ็ญพระปรมัตถบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอนุภาพแห่งศีล สมาธิ และปัญญาของพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้มีพระบุญญาธิการ อันกำหนดปริมาณมิได้ด้วยพระสิริ พระวิริยะ พระปัญญา พระเดช และความสำเร็จชัยชนะ ผู้ทรงสามารถป้องกันสรรพอันตราย ด้วยอนุภาพแห่งพระพุทธันตะ ด้วยอนุภาพแห่งพระธรรมรัตนันตะ ด้วยอนุภาพแห่งพระสังฆรัตนันตะ ด้วยอนุภาพแห่งพระเดช ด้วยอนุภาพแห่งพระฤทธิ์ ด้วยอนุภาพแห่งพระกำลัง ด้วยอนุภาพแห่งพระเจวยยธรรม ด้วยอนุภาพแห่งพระธรรมขันธ ๘ หมื่น ๔ พัน ด้วยอนุภาพแห่งโลกุตตรธรรม ๙ ด้วยอนุภาพแห่งอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยอนุภาพแห่งสมาบัติ ๘ ด้วยอนุภาพแห่งอภิญาญา ๖ ด้วยอนุภาพแห่งญาณในสัง ๔ ด้วยอนุภาพแห่งพระทศพลญาณ ด้วยอนุภาพแห่งพระสัพพัญญุตญาณ ด้วยอนุภาพแห่งเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ด้วยอนุภาพแห่งพระปริตรทั้งปวง ด้วยอนุภาพแห่งความระลึกถึงพระรัตนตรัย

ขอโรค ความเศร้าโศก ความอุบาทว์ ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ และความคับแค้นใจทั้งปวงของท่านจงสิ้นสูญไป แม้อันตรายทั้งปวง จงสิ้นสูญไป ขอความดำริทั้งปวงของท่านจงสำเร็จด้วยดี ขอความ เป็นผู้มียายุยืนจงมีแก่ท่าน ขอท่านจงมีความสมบูรณ์ เพียบพร้อม ด้วยการดำรงชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปีตลอดกาล ขอทวยเทพทั้งหลาย ผู้คุ้มครองที่สถิตอยู่ในอากาศบรรพตไพโรสณห์ ภูมิสถานแม่น้ำคงคา และมหาสมุทร จงคอยตามรักษาท่านทั้งหลายทุกเมื่อเถิด ฯ

บทรัตนตัตย์ปภาวากิยาจนคาถา

รัตนตัตย์ปภาวากิยาจนคาถา เป็นคาถาที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น โดยขออานุภาพ พระศรีรัตนตรัยอันบริสุทธิประเสริฐ ได้กำจัดอุปสรรคอันตราย บันดาลความสมบูรณ์ สุขสวัสดิ์ให้เกิดมีแก่สยามประเทศ และขอเทวานุภาพให้คุ้มครองรักษาอีกด้วย

รัตนัตตยัปปภาวาทิยาจนคาถา

อระหัง สัมมาสัมพุทโธ
 มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ
 พุทโธ ฌัมโม สังโฆ จาติ
 อัญญะมัญญาวิโยคา วะ
 พุทโธ ฌัมมัสสะ โพเธตา
 สังโฆ จะ สาวะโก พุทธัสสะ
 วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง
 สังวัตตะติ ปะสันนानัง
 สัมมา ปะฏิปัชขันตานัง
 วิสุทธิ สัพพะกัเลเสหิ
 นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 ระตะนัตตะยานภาเวนะ
 อุปัททะวันตะรายา จะ
 มา กะทาจิ สัมมุสิงสุ
 อาโรคิยะสุขัญญะจะ
 ตัพพัตถุนัญจะ สัมปัตตโย
 ภาวันตุ สัมปะวัตตันตุ

อุตตะมัง ฌัมมะมัจฉะคา
 อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
 นานาโหนดัมปิ วัตตุโต
 เอกัฏฐัมปะนัตตะโต
 ฌัมโม สังฆะนะ ชาริโต
 อิจเจกาพัทธะเมวิทัง
 โลกัสัมมัง ระตะนัตตะยัง
 อัตตะโน สุทธิกามินัง
 ปะระมาเย วิสุทธิยา ฯ
 โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
 นิพพานัง ปะระมัง สุขัง
 สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
 ระตะนัตตะยะเตชะสา
 อุดะสัคคา จะ สัพพะโส
 รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง
 ตะโต ทีฆายูตาปิ จะ
 สุขัง สัพพัตถะ โสถถิ จะ
 สยามานัง รัฏฐะปาalinัง

เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ
สัยามานัง รัฏฐะปาสีหิ
สิทธิธมัตถุ สิทธิธมัตถุ
เอตัสส์มิง ระตะนัตตะยัสส์มิง

สัยามะรัฏฐิกะเทวะตา
ธัมมามีเสหิ ปุชิตา
สิทธิธมัตถุ อิทัง ฉะลัง
สัมปะสาทะนะเจตะโส ฯ

คำแปล

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ได้ทรงบรรลุนิพพานอัน
อุดม ทรงยังสงฆ์หมู่ใหญ่ให้รู้ยิ่งแล้ว หมวดสามแห่งรัตนะนั้นอย่างนี้
แม้เป็นต่างกันโดยวัตถุว่า พุทโธ ธัมโม สังโฆ ดังนี้ แต่เป็นอย่าง
เดียวกันโดยเนื้อความ เพราะไม่พราดจากกันและกันได้ พระพุทธเจ้า
เป็นผู้ตรัสรู้พระธรรม พระธรรมอันพระสงฆ์ทรงจำไว้ พระสงฆ์ก็เป็น
สาวกของพระพุทธเจ้า พระรัตนตรัยเนื่องเป็นอันเดียวกันอย่างนี้
นั่นเทียว

พระรัตนตรัยนี้ เป็นของหมดจดอุดมประเสริฐในโลก ย่อม
เป็นไปพร้อมเพื่อความหมดจดอย่างยิ่ง แก่สัตว์ทั้งหลายผู้เลื่อมใส
แล้ว ผู้ใคร่ซึ่งความหมดจดแก่ตน ผู้ปฏิบัติอยู่โดยชอบ ความหมดจด
จากสรรพกิเลสทั้งหลาย ย่อมเป็นความดับจากทุกข์ทั้งหลาย ความ
ดับเป็นธรรมสูงอย่างยิ่ง ความดับเป็นสุขอย่างยิ่ง ด้วยความกล่าว
คำสัจนี้ ขอความสวัสดิ์จึงมีในกาลทั้งปวง

ด้วยอานาภาพแห่งพระรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย
 อุปัทวะและอันตรายทั้งหลายด้วย ความขัดข้องทั้งหลายด้วย อย่าได้
 พ้องพานสยามรัฐนี้ ในกาลไหนๆ เลย สุขเกิดแต่ความเป็นคนไม่มี
 โรคด้วยนั้นเทียว แต่นั้น แม้ความเป็นผู้มีอายุยืนด้วย ความสมบูรณ์
 แห่งวัตถุทั้งหลายเหล่านั้นด้วย ความสุขสวัสดิ์ในเหตุทั้งหลายทั้งปวง
 ด้วย จงมี จงเป็นไปพร้อม แก่รัฐบาลสยามทั้งหลาย ขอเหล่าเทพา
 ผู้ดำรงอยู่ในสยามรัฐ อันรัฐบาลสยามบูชาแล้วด้วยธรรมพลี และ
 อามิสพลีทั้งหลาย จงรักษาซึ่งรัฐบาลสยามนั้นด้วย ซึ่งแว่นแคว้นด้วย
 ขอผลแห่งจิตอันเลื่อมใสในพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็น
 ผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ เทอญ ฯ

บทสุขาภิยาจนคาถา

สุขาภิยาจนคาถา เป็นคาถาที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม)
 วัดโมลีโลกยาราม แต่งขึ้น โดยอ้างอิงอานาภาพพระปริตรที่ได้สวด
 สาธยายแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความสุขสิริสวัสดิ์ในราชตระกูล ขอให้
 เทพยดาทั้งมวลคุ้มครองรักษา ให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล เกิดความ
 ผาสุกร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ทั้งมวล

สุขาภิยาจนคาถา

ยัง ยัง เทวะมนุสสานัง
 ตัสสะ ตัสसानุภาเวนนะ
 เย เย อารักขะกา เทวา
 อิมินา ธรรมะทานะนะ
 สะทา ภัทธานิ ปัสสันตุ
 อัปปะมัตตา จะ อัมहेสุ
 ยัญจะ โน ภาสะมานะนิ
 ตันโน เทวานุโมทนต์
 เย วา ชะลาพุชฌิตะชา
 อะเวรา โหนตุ สัพเพ เต
 ปัสสันตุ อะนะวัชชานิ
 จิรัง ติฏฐันตุ โลกัสสัม
 ทัสเสนตัง โสตะวันตุนัง
 ยาวะ พุทโธติ นามัมปิ
 สัมมาเทสิตะธัมมัสสะ
 ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ
 สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต
 วุฑฒิภาวายะ สัตตานิ

มังคะลัตถายะ ภาสิตัง
 โทตุ ราชะกุละ สุขัง
 ตัตถะ ตัตถาธิวาสิโน
 สัพเพ อัมเหติ ปุชิตา
 สุขิตา โหนตุ นิพพะยา
 สัพเพ รักขันตุ โน สะทา
 กุสะลัง ปะสุตัง พะหุง
 จิรัง ติฏฐันตุ สาตะตัง
 สังเสทะโขปะปาติกา
 อะนีฆา นิรุปัททะวา
 มา จะ สาวัชชะมาคะมา
 สัมมาสัมพุททะสาสะนัง
 มัคคัง สัตตะวิสุทธิยา
 โลกะเขฎฐัสสะ สัตถุโน
 ปะวัตตะติ มะเหลิโน
 ปาณิโน พุททะสาสะเน
 กालะ เทโว ปะวัสสะตุ
 สะมิทัง เนตุ เมทะนิง

มาตา ปิตา จะ อัคระชัง
เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน

นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง
ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

คำแปล

พระปริตรใด ๆ อันเราสวดแล้ว เพื่อประโยชน์แก่มงคล แห่ง เทพดาและมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรนั้น ๆ ขอ ความสุขจงมีในราชสกุล เทพเจ้าทั้งหลายใด ๆ ผู้รักษาเอื้อเพื่อ ผู้สิงสถิตอยู่ในสถานนั้น ๆ ทั้งหมด อันเราบูชาแล้วด้วยธรรมทานนี้ เทพเจ้าทั้งหลายนั้น ๆ จงเห็นสิ่งอันเจริญทั้งหลายทุกเมื่อ จงเป็นผู้ถึง ซึ่งความสุข ปราศจากภัยทุกเมื่อ อนึ่งเหล่าเทพเจ้าทั้งสิ้น จงอย่า ประมาทแล้วในเรา รักษาเราทุกเมื่อ อนึ่งกุศลอันใดมากอันเราภาซิต อยู่ ขวานขวายแล้ว เทพเจ้าทั้งหลายจงอนุโมทนากุศลอันนั้นของเรา จงดำรงอยู่ติดต่อกันสืบกาลนาน

อนึ่งสัตว์ทั้งหลายใด ที่เป็นชลาพุชจะกำเนิดในครรภ์มารดา และที่เป็นอุปปาติกะกำเนิดลอยขึ้น ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายนั้น จงเป็น ผู้ไม่มีเวร ไม่มีทุกข์ ไม่มีอุปัทวะ เห็นกรรมทั้งหลาย อันหาโทษมิได้ อนึ่งกรรมอันมีโทษ อย่ามาพ้องพานสัตว์เหล่านี้ ขอคำสั่งสอนของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันแสดงมรรคาแก่สัตว์ผู้มีโสตวิญญูญาณธาตุ เพื่อความหมดจดแก่สัตว์ จงดำรงอยู่ในโลกสืบกาลนาน แม้พระนาม ว่า พุทฺโธ ดังนี้ ของพระศาสดาผู้ทรงเป็นผู้ประเสริฐในโลก ผู้ทรงมี

ธรรมอันแสดงแล้วโดยชอบ ผู้ทรงแสวงหาซึ่งคุณอันใหญ่ ยังเป็นไปอยู่เพียงใด แม้สรรพสัตว์ทั้งหลายจงเป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทธศาสนา ฝนจึงเพิ่มให้อุทกธารตกต้องในกาลโดยชอบ จงนำไปซึ่งเมฆনীดลให้สำเร็จประโยชน์ เพื่ออันบังเกิดความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย มารดาและบิดาย่อมถนอมบุตรน้อย อันบังเกิดในตนเป็นนิตยฉันใด พระราชาทั้งหลายจงทรงรักษาประชาราษฎร์โดยชอบ ในกาลทั้งปวง ฉันั้นัน ฯ

บทพรราชินีนาถาภฤติปสิทธิวรทานคธา

พรราชินีนาถาภฤติปสิทธิวรทานคธา เป็นคธาที่มหาเถรสมาคมแต่งถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงสถิตในพระราชสถานะ “แม่ของแผ่นดิน” ทรงเป็นศูนย์รวมน้ำใจภักดี ทำให้เกิดความกลมเกลียวพร้อมเพรียงนำพาประเทศไทยให้วิวัฒนาการ เอกราช อภิบาลรักษาประเทศชาติให้ยั่งยืนสถาวร ด้วยเดชานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ขอทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงปราศจากโรคันตราย นิราศร้างห่างภัยพิบัติอุบัติทุกข์ ทรงเจริญพระพรณสุข พล ทุกประการ เสด็จสถิตเป็นมิ่งขวัญอันมั่นคงในดวงใจไทยไปตราบกาลนาน

ปรมราชินีนาถาภฤติปสิทธีรทานคาถา

ประมะราชินีนาถา	สิริกิตติ มหายุสะ
ปญญาธิการะสัมปันนา	ทัยยานัง สิริวัฑฒะกา
ธัมมิกา ธิติสัมปันนา	สัพพะทา ทีฆะทัสสินี
สัมพุททะสาสะเนเยวะ	วิปะสันเนนะ เจตะสา
สัมพุททะมามะกา อัคคา	ภียโย ตัง อุปะถัมภะติ
ทุกข์ปัดเต จะ นิททุกเข	ภะยัปัดเต จะ นิพภะเย
สัพพะทัยเยปี กาเรติ	มะหาการุญญะเจตะสา
เมตโตทะเกนะ โตเสติ	ขัมเม เทโววะ เมทะนิง
ยัตถะ อัจโจทะกัง โหติ	ตัง กาเรติ สะโมทะกัง
ยัตถะ อัมโปทะกัง โหติ	ตัง กาเรติ ปะโหนะกัง
ยัง ยัง ภะชะติ ภูมินทา	ตัง ตัง สุขัง ปะกุพพะเต
เย อุปายา กะตา โหนติ	ภาสิตา จาปี จินติตา
สัพเพ เต รัฎฐะวาสีนัง	สุขัตถายะ ปะวัตตะเร
สัมมาอาชีวะเมเตสัง	วิเนติ อุปะถัมภะติ
ภียโย ผาสุวิหารายะ	ธะนาคะมังนุรุทิตุง
สิปะอะชีวะเวมัมขมัง	กาเรติ อะนุกัมปะกา
ตัสมา สัมภาวิตา โหติ	ปะชายะ มาตฐานียา
สัพพะทัยยา อิมาคัมมะ	สันติมคคานุสาสะกัง

เอกะจิตตา สมะคคา จะ
รัฏฐัสสะ เอกะรัชชัญจะ
ประมะราชินีทานิ
อิทิสเ มังคะเล กालะ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
ประมะราชินี เสฏฐา
ทีฆายุกา อะโรคา จะ
วัณญุเปตา พะลุปะตา
จินติตา สัพพะจินตานิ
จิจัง รัชเช ปะติฏฐาตุ
เต ปุตตะธิตันตตารุ
ทักขิภา จะ มะหามัจจา
ทักขิชาติ วิโรเจตุ
อิทธิง ปโปปตุ เวปุลลัง
จิจัง โลเก ปะติฏฐาตุ

รัฏฐัง วัชฌเมตติ สัพพะโส
ธัมมะบุญญัญจะ รักขะเร
ปัญจาสิตีสะมายุกา
เทมัสสา วัระมังคะลัง
ระตะนัตตะยะเตชะสา
ทักขิกันัง มะหาคุณา
นิททุกขา อะกุโตะกะยา
สุจิตา โหตุ สัพพะทา
ปะริปุเรตุ สัพพะโส
ปะติฏฐา ทักขิชาตินัง
ญาติสาลโหิตา จิเม
สุจิตา โหนตุ สัพพะทา
สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
วิรุฬหิง จุตตะริง สะทา
สัมมาสัมพุทเธสาสะนันติ ฯ

คำแปลคาถาวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงเจริญพระราช-
อิสริยยศยิ่ง ทรงถึงพร้อมด้วยพระบุญญาธิการ และทรงรุ่งเรืองด้วย
พระราชสิริ เป็นมิ่งขวัญของปวงประชา มีพระราชญาณทัศนะอัน
กว้างไกล และมั่นคงในธรรม มีพระราชศรัทธาเลื่อมใสและได้ทรง
ทำนุบำรุงพระบรมพุทธศาสนาด้วยดีตลอดมา โดยพระฐานะแห่ง
พุทธมามกาแลศาสนาปัทมิกาอันเลิศ ทรงปิดเป่าทุกข์ภัยที่บังเกิดแก่
ชาวไทยให้ดับสูญไปได้ด้วยดี ทรงประทับประคองผู้ที่ประสบภัยพิบัติ
ให้ประสบสวัสดิ์สร้างพ้นจากทุกขภาวะด้วยอำนาจแห่งพระมหา-
กรุณาธิคุณ พระเมตตาธรรมประดุจสายฝนฉ่ำอันค้ำจุนเมหนีดล
ให้ชุ่มชื้นได้ แม้นในฤดูแล้งอันแห้งผาก ยังพสกนิกรเป็นอันมากให้
รื่นเริงยินดี ทรงบันดาลดุจลยภาพให้บังเกิดมีแก่แหล่งน้ำลำธาร
พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานใดๆ ความสุขสำราญ
ก็บังเกิดได้ ณ สถานนั้นๆ ด้วยบรรดาโครงการอันเนื่องแต่
พระราชเสาวนีย์ และพระราชดำริ ที่ล้วนเป็นไปเพื่อความผาสุก
ร่มเย็นแห่งมหาชน ทรงแนะแนวทางการประกอบสัมมาชีพ พร้อมทั้ง
พระราชทานพระบรมราชินูปถัมภ์ ทรงเป็นผู้พระราชทานกำเนิด

กิจการศิลปอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนธนสารสมบัติ เสริมสร้างความอยู่ดีกินดี เหตุฉะนั้น จึงทรงสถิตในพระราชสถานะ “แม่ของแผ่นดิน”

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอัน ประเสริฐพระองค์นั้น ทรงเป็นศูนย์รวมน้ำใจภักดีในสมานสมัครเป็น หนึ่งเดียว ยังให้เกิดความกลมเกลียวพร้อมเพรียงกันนำพาประเทศ ไทยให้วิวัฒนา สามารถดำรงเอกราช นิติธรรม และแบบแผน ประเพณีอันเหมาะสมแก่การอภิบาลรักษาประเทศชาติให้ยั่งยืน สถาวร

บัดนี้ บรรลุหม่อมกาลที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา ปวงอาตมภาพ ขอถวายพระพรแต่สมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรง พระคุณพันที่พรรณนา แก่มหาชนชาวไทย ด้วยเดชานุภาพแห่งคุณ พระรัตนตรัย ขอให้ทรงเจริญพระชนมายุยั่งยืนนาน ทรงปราศจาก โรคนันตราย นิราสร้างห่างภัยพิบัติอุปัทวทุกข์ ทรงเจริญพระพรณ สุขพลทุกประการ มีพระราชปณิธานปรารถนาในการใด ขอจง สัมฤทธิ์ได้สมพระราชประสงค์ เสด็จสถิตเป็นมิ่งขวัญอันมั่นคงใน ดวงใจไทยไปตราบกาลนาน

อนึ่ง ขอพระบรมราชวงศประยูร ทรงบริบูรณ์ด้วยพระชนม- สุขสิริสวัสดิ์ ขอความผาสุกรุ่งโรจน์จงบังเกิดมีแก่สมณพราหมณาจารย์ มุขอำมาตย์ราชมนตรี และประชาชนทั้งปวง ขอประเทศชาติจึงมีแต่

ความเจริญรุ่งเรือง ด้วยความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง และถึงซึ่งความเจริญงอกงามไพบูลย์ให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ตลอดกาลทุกเมื่อ ขอพระพุทธศาสนาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงจีรังสถิตประดิษฐาน ดำรงมั่นบนโลกนี้ สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

บทมหาชิราลงกรณาภิติปลิทธีรทานคาถา

เป็นคาถาถวายราชสดุดีและถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่คณะสงฆ์มอบหมายให้พระพรหมติลก (เอื้อน หาสมฺโม) กรรมการมหาเถรสมาคม รจนาขึ้น เนื่องในโอกาสที่ทรงรับการทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร และคณะสงฆ์พร้อมกับประชาชนชาวไทยจะประเดิมสวดถวายเป็นการเฉลิมพระราชสิริสวัสดิพิพัฒนามงคล เพื่อพระองค์และพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงเจริญพระชนมสุขสิริสวัสดิ์ ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาปีแรกแห่งรัชกาลปัจจุบัน

มหาวชิราลังกรณาภิติปสัทธวรรทานคาถา

มะหาวะชิราลังกระโณ
มหาบุญโญ มหาบุญโญ
สัมพุทธะมามะโก อัคโค
สะวีริโย สะมุสสาโห
สัยามะวาสีนะมัตถายะ
สัพพะกิจจานิ กาเรติ
สัพพะสัง ทุกขะฆาตา จะ
ตัสส์มา นะริสสะโร เสฏโฐ
สั๊กกะโต มานิตโต โหติ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
มะหาวะชิราลังกระโณ
ทีฆายุโก สุขี โหตุ
นิททุกโข จะ อะโรโค จะ
อันตะรายูปะสัคคา จะ
มา กะทาจิ สัมมุสิงสุ
ปโปเปตุ สัพพะโสถถิถุจะ
อิฉฉิตัง ปัตถิตัง สัพพัง

สัยามานัง ธัมมะชัตติโย
มะหาเตโช มะหายะโส
ชินะจักกูปะถัมมะโก
ทีฆะทัสสี วิจักขะโณ
หิตายะ จะ สุขายะ จะ
มะหาการุณิโก วะโร
สัพพัตถะ สุขะทายะโก
สัยามิกานัง มะโนหะโร
ปุชิตโต วะระชัตติโย
ระตะนัตตะยะเตชะสา
สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
มะทัพพะโล มะหิทธิโก
อะเวโร โหตุ นิพพะโย
สัตตอุตีอุปัททะวา
สัยามะรัฎฐัง จะ ภูปะติง
สัพพัตถุจะ ชะยะมังคะลัง
ชิปปะเมวะ สะมิชณะตุ

จีรัง รัชเช ปะติฏฐาตุ
 สยามะรัฐัง วิโรเจตุ
 อิทัง ปโปโต เวบุลลัง
 จีรัง โลเก ปะติฏฐาตุ

สะทา ภัทธานิ ปัสสะตุ
 สัพพะสัมปัตตสิทธินา
 วิรุฬหิง จุตตะริง สะทา
 สัมมาสัมพุทเธสาสะนันติ ฯ

พระพรหมดิลก (เอื้อน หาสมุโม)

เจ้าอาวาสวัดสามพระยา

กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

ผู้รจนาบทมหาวชิราลังกรณาภิกฤติปสิทธิรวิธานคาถา

คำแปล
คาถาถวายราชสดุดีและถวายพระพรชัยมงคล
แต่
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เป็นพระมหากษัตริย์ของปวงชนชาวไทย ผู้ทรงเปี่ยมด้วยทศพิธราชธรรม ทรงพระบุญญาธิการและพระปรีชาสามารถ มีพระมหาเดชาานุภาพและพระชัตติยราชอิสริยยศไพศาล ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก มีพระคุณสมบัติในการประกอบพระราชกรณียกิจ กล่าวคือ พระอุตสาหวีริยภาพ พระราชญาณทัศนะกว้างไกล พระปรีชาญาณ และพระมหากรุณาธิคุณ เพื่อประโยชน์สุขแก่อุฎลแก่มหาชนชาวไทย ทรงบำบัดทุกข์บ้นดาลสุขแก่ประชาราษฎร์โดยทั่ว ปราบปรามเหตุฉะนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย ทรงเป็นที่เทิดทูนบูชา ด้วยน้ำใจสวามิภักดิ์จงรักโดยประชาชนว่า “ทรงเป็นมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐ”

ด้วยเดชาานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ขอสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ทรง

พระชนมสุขสิริสวัสดิ์ ทรงพระเจริญจรัสด้วยพระพลานามัย ทรง
พระราชศักดิ์ทานภาพไพศาล ขอพระมหากษัตริย์และสยามรัฐสีมา
มณฑล จงนิราศร้างห่างไกลทุกข์ โศก โรค เวรภัย อุบัติวันตราย
ราชศัตรู ความจัญไร และเครื่องกั้นความเจริญสุขทั้งปวง
ในกาลทุกเมื่อ ขอพระองค์ทรงประสพสรรพพรชัยอันไพบุลย์ ขอ
พระราชประสงค์จงสัมฤทธิ์โดยพลัน ขอจงทรงสถิตในราไชศวรวิทยา-
ธิปัตย์ เป็นรัชสมัยแห่งความรู้โรจน์ตลอดกาล

ขอราชอาณาจักรสยาม จงสมบูรณด้วยสมบัติทั้งปวง บรรลุ
ถึงความเจริญงอกงามไพบุลย์ยิ่งๆ ขึ้นไป และขอพระบวรพุทธศาสนา
จงดำรงยั่งยืนจิรัฏฐิตีอยู่คู่โลกตลอดไป เทอญ ฯ

บทเทวดาอุยโยชนคาคา

เทวดาอุยโยชนคาคา เป็นคาคาส่งเทวดา ใช้อัญเชิญเทวดา กลับวิมาน เมื่อแรกที่จะเจริญพระปริตร ได้มีการชุมนุมเทวดา หรือ อัญเชิญเทวดามา เพื่อฟังการเจริญพระปริตร ซึ่งถือว่าเป็นการแบ่ง ส่วนบุญไปให้สรรพสัตว์ทุกจำพวก ทุกหมู่เหล่า แม้กระทั่งเทวดา ซึ่งมองไม่เห็นตัวก็แผ่เมตตาจิตไปถึง เนื้อความในตอนแรกของ คาคานี้ เริ่มต้นด้วยการแผ่เมตตาจิตไปในหมู่สัตว์ทั้งหลาย ให้พ้นจาก ทุกข์โศกโรครภัย จากนั้นได้กล่าวเชิญเทวดาให้นุโมทนา บุญกุศลที่ บำเพ็ญมา ซึ่งก็รวมถึงบุญอันเกิดจากการเจริญพระปริตร เพื่อเทวดา จะได้อานิสงส์แห่งบุญนั้นด้วย ต่อจากนั้นก็เป็นการแนะนำเทวดาให้ เกิดศรัทธาในการให้ทาน รักษาศีลบำเพ็ญภาวนา แล้วเชิญให้เทวดา กลับ ต่อจากนั้น ก็ขออานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย ให้คุ้มครองรักษา

เทวดาอุยโยชนคาถา

ทุกข์ปัดดา จะ นิททุกขา	ภะยัปัดดา จะ นิพภะยา
โสภักปัดดา จะ นิสโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณินอ
เอตตาวะตา จะ อัมเทหิ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทนต์	สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทนต์ สัทธายะ	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พะลัปัดดา	ปัจเจกานัญจะ ยิง พะลัง
อะระหันตานิญจะ เตชะนะ	รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

คำแปล

ขอสัตว์ทั้งหลายที่ประสบทุกข์ จงเป็นผู้ปราศจากทุกข์ ที่ประสบภัย จงปราศจากภัย ที่ประสบความเศร้าโศก จงสร้างโศก

ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงอนุโมทนาบุญสมบัติ ที่ข้าพเจ้าทั้งหลายสร้างสมมาแล้วนี้ เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง

ขอเทวดาทั้งหลายจงให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญภาวนาด้วยศรัทธาทุกเมื่อ ขอเชิญเทวดาที่มาชุมนุมกลับไปเกิด พระพุทธเจ้าทั้งปวงล้วนทรงมีพลังกำลัง ด้วยเดชแห่งกำลังของพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย และด้วยเดชแห่งกำลังของพระอรหันต์ทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอน้อมนำเดชทั้งปวงนั้น มาเป็นเครื่องคุ้มครองรักษา ฯ

บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พุทธชัยมงคลคาถา กล่าวถึงพุทธวิธีที่ทรงเอาชนะมาร ๘ ประการ โดยทรงใช้พระพุทธานุภาพอันไม่ก่อเวรภัย ส่งผลให้ผู้แพ้หันมายอมรับนับถือพระองค์ เชื่อกันว่ามีอานิสงส์ให้ผู้สวดประสบชัยชนะเหนือมารทั้งปวง ดุจดั่งพระพุทธเจ้าทรงมีชัยชนะเหนือมารทั้งที่เป็นมนุษย์และอมมนุษย์ อนึ่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำบทพาหุง (บทต้น) ไปทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็นบทฉันท์ พระราชทานให้นักรบและประชาชนใช้สวดเป็นทำนองสรภัญญะ เพื่ออวยพรให้ประเทศไทยประสบชัยชนะในสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ.๒๔๖๐ เรียกว่า “ขยสิทติคาถา”

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
 คีรีเมฆะลััง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
 ทานาธิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 มาราทิเรกะมะภิชุฉิมิตะสัพพะรัตติง
 โธรัมปะนาฬะวะกะมักกะมะถัฑะยักขัง
 ชันตีสุหันทะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
 ทาวักคิฉักกะมะสะนีวะ สุทาร์ณันตัง
 เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 อุกขิตตะขัคคะมะติหัตตะสุทาร์ณันตัง
 ธาวันตีโยชะนะปะถังकुลิมาละวันตัง
 อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัถ்வานะ กัฏฐะมฺหะรัง อิวะ คัพฺภินียา
จิณฺญาเย ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมฺขณเณ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินฺโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหาเย มะตีสัจจะกะวาหะเกตุง
วาทาภิโรปีตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินฺโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพฺุชัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินฺโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุกคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุกัฏฐะหัตถัง
พัระห์มัง วิสุทฺธิชุตติมิตฺติพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินฺโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปี พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทีเน สระเต มะตันที
หิต்வานะเนกะวิวิธานิ จุปฺพิทหะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ฯ

คำแปล

พระจอมมุนี ได้ทรงชนะพญามารผู้นิรมิตแขนมากตั้งพัน
ถือนอาวุธครบมือ ชีคชสารครีเมขละพร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องก้องกึก
ด้วยธรรมวิธานบารมีเป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วย
เดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ทรงชนะอาฬวกยักษ์ ผู้มีจิตกระด้าง
ปราศจากความอดทน มีฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามารเข้ามาต่อสู้ยั้งนัก
จนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีทรมานเป็นอันดี คือพระขันติ ขอชัยมงคล
ทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ทรงชนะช้างตัวประเสริฐชื่อนาฬาคีรี เป็น
ช้างเมายิ่งนัก แสนที่จะทารุณ ประดุจไฟป่าจักรวาล และสายฟ้า
ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ คือพระเมตตา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี มีพระหฤทัยไปในที่จะกระทำอิทธิปาฏิหาริย์ ได้
ทรงชนะโจรชื่อนองคฺลิมาล (ผู้มีพวงศอนี้วมีอมุขย์) แสนร้ายกาจมี
ฝีมือถือดาบวิงไถ่พระองค์ไปเส้นทาง ๓ โยชน์ ขอชัยมงคลทั้งหลาย
จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ทรงชนะความกล่าวร้ายของนางจิตฺตมาณวิกา
ทำอาการประหนึ่งว่ามีศรัทธา เพราะทำไม่มีหลักฐานอันกลม ให้เป็น
ประดุจมีห้อง ด้วยวิธีสมาธิอันงาม คือความระงับพระหฤทัยใน

ท่ามกลางหมู่ชน ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่ง
พระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ทรงรุ่งเรื่องแล้วด้วยประทีป คือพระปัญญา
ได้ทรงชนะสังกนิครนถ์ ผู้มีอชฌาสัยในที่จะสละเสียซึ่งความสตัย
มีใจในที่จะยกถ้อยคำของตน ให้สูงดุจยงทอง เป็นผู้มัตมนยิ่งนัก ด้วย
เทศนาญาณวิธี คือรู้อชฌาสัย แล้วตรัสเทศนา ขอชัยมงคลทั้งหลาย
จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี โปรดให้พระโมคคัลลานเถระพุทฺธิชโนรส
นิรมิตกายเป็นนาคราช ไปทรมานพญานาคราชชื่อนันโทปนันทะ ผู้มี
ความรู้ผิด มีฤทธิมาก ด้วยวิธีอันให้อุปเท่ห์แห่งฤทธิแก่พระเถระ ขอ
ชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ทรงชนะพรหมผู้มีนามว่า ท้าวพกาผู้มีฤทธิ
มีอันสำคัญตนว่าเป็นผู้รุ่งเรื่องด้วยคุณอันบริสุทธ์ มีมืออันท้าวรุกขงค์
คือทิวฎฐิตันถือผิด รัตรังไว้แน่นแพ้นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ
คือเทศนาญาณ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่ง
พระพุทธชัยมงคลนั้น

นรชนใดมีปัญหา ไม่เกียจคร้าน สวดกัถี ระลึกกัถี ซึ่ง
พระพุทธชัยมงคล ๘ คาถาแม่เหล่านี้ทุกๆ วัน นรชนนั้นจะพึงละ
เสียได้ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลาย มีประการต่างๆ เป็นอนเนก ถึงซึ่ง
วิโมกขสิวาลัย อันเป็นบรมสุขแล.

บทชยปริตร

ชยปริตร เป็นคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่างๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่มีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ เป็นสัจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ขณะนั้น

ชยปริตร

มะหาการุณิโก นาโถ
 ปุเรตฺวา ปาละมี สัพพา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 ชะยันโต โพธิยา มูเล
 เอวัง ต்வัง วิชะโย โทหิ
 อะปะราชิตะปัลลังเก
 อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง
 สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
 สุขะโณ สุขุหุตโต จะ
 ปะทักขินัง กายะกัมมัง
 ปะทักขินัง มะโนกัมมัง
 ปะทักขินานิ กัตถวานะ

หิตายะ สัพพะปาณินัง
 ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ
 สักยานัง นันทิวัทตะโน
 ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ฯ
 สีเส ปะฐะวะวิโปกชะเร
 อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ฯ
 สุปะภาตัง สุขุภฺฐิตัง
 สุขุภฺฐัง พริทฺหะมะจาสิสุ
 วาจากัมมัง ปะทักขินัง
 ปะณิธี เต ปะทักขินา
 ละกันตตเถ ปะทักขิणे ฯ

คำแปล

พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งได้อย่างแท้จริงของสัตว์ ทรงประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา ทรงบำเพ็ญพระบารมีทั้งหลาย ทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ ได้ตรัสรู้พระสัมโพธิญาณอันอุดม ด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ขอชัยชนะอันเป็นมงคลจงมีแก่ท่าน ฯ

ขอท่านจงมีชัยชนะในมงคลพีธี เหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคณโฑพิพุกษ์ ทรงถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธานุเสก ทรงปราโมทย์อยู่บนปราสาทบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติสาकยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพตชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี ขณะดี และครู่ดี บูชาดีแล้วในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา วจกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวามโนกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา ความปรารถนาของท่านเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา ฯ

บทภาวตุ สัพพะมังคะลัง

บทที่อ้างอานุภาพพระรัตนตรัยให้เกิดสรรพมงคล เทพยดา
รักษาให้บังเกิดความสุขสวัสดิ์

ภาวตุ สัพพะมังคะลัง

ภาวตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะพุทธานุภาเวนะ

ภาวตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะธัมมานุภาเวนะ

ภาวตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะสังฆานุภาเวนะ

รักษันตุ สัพพะเทเวตา
สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

รักษันตุ สัพพะเทเวตา
สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

รักษันตุ สัพพะเทเวตา
สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

คำแปล

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

บทนักขัตตยักข์

บทที่อ้างอานุภาพพระปริตรที่ได้สวดแล้ว ให้กำจัด
อุปัทวันตรายและบาปเคราะห์ทั้งหลาย

นักขัตตยักข์

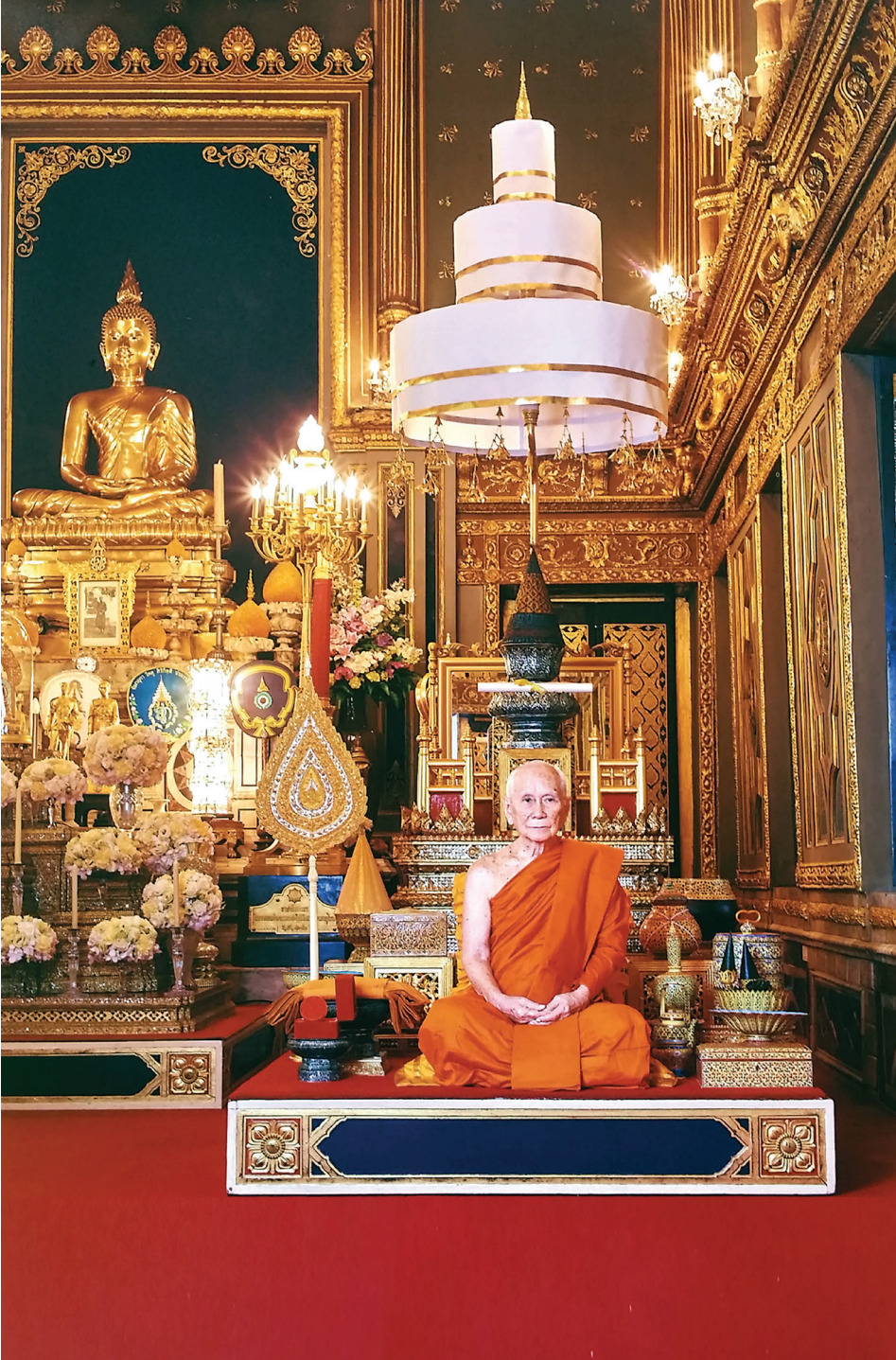
นักขัตตยะยักข์ภูตานัง	ปาปคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททเว ฯ
นักขัตตยะยักข์ภูตานัง	ปาปคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททเว ฯ
นักขัตตยะยักข์ภูตานัง	ปาปคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททเว ฯ

คำแปล

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอัถุ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จึงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอัถุ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จึงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอัถุ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จึงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระประวัติ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อัมพร อมฺพโร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

สมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีพระนามเดิมว่า “อัมพร ประสัถยพงศ์” ทรงเป็นลูกชายคนโตในจำนวนลูก ๙ คนของนายนับ กับนางตาล ประสัถยพงศ์ ประสูติที่บ้านตำบลบางป่า อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๐

ทรงศึกษาชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเทวานุเคราะห์ กองบินน้อยที่ ๔ ตำบลโคกกระเทียม อำเภอมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จนทรงจบประถมศึกษาปีที่ ๑ และทรงศึกษาต่อ ณ โรงเรียนประชาบาลวัดพนินพูล ตำบลบางป่า อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี จนทรงสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๐ เมื่อมีพระชนมายุ ๑๓ พรรษา จึงได้ทรงบรรพชา ณ วัดสัตตนารถปริวัตร ตำบลหน้าเมือง อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โดยมีพระธรรมเสนานี (เงิน นนฺโท) เจ้าคณะจังหวัดราชบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อทรงเป็นสามเณร ได้เสด็จไปทรงเล่าเรียนพระปริยัติธรรมในสำนัก

ของพระอธิการโสตถี สุมิโตโต ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระศรีธรรมานุศาสน์ เจ้าคณะอำเภอเมือง-บางแพ (ธรรมยุต) ณ วัดตรีญาติ ตำบลพงสวาย อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ทรงสอนนักธรรมและบาลีประโยคต่างๆ ในสำนักเรียนวัดตรีญาติได้นักธรรมชั้นเอก และเปรียญธรรม ๔ ประโยค

เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๐ ได้ทรงพบกับพระจินตากรมุนี (ทองเจือ จินตากร) ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระพุทธปาพจนบดี ชักชวนให้ทรงเข้ามาพำนักเพื่อทรงศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมในสำนักเรียนวัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม กรุงเทพมหานคร ครั้นวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๑ ได้ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ มหาพัทธสีมาวัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม แขวงวัดราชบพิตร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ทรงได้รับพระสมณฉายาว่า “อมฺพโร” มี **สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสโน)** ขณะทรงสมณศักดิ์ที่พระเทพโมลี เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ทรงศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดราชบพิตร จนทรงสำเร็จเปรียญธรรม ๖ ประโยค

ต่อมาได้ทรงสมัครเข้าศึกษา ณ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในปัจจุบัน) ทรงเป็นนักศึกษารุ่นที่ ๕ ทรงสำเร็จปริญญา “ศาสนศาสตรบัณฑิต” เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐ ต่อมา พ.ศ.๒๕๐๙ ได้ทรงเข้ารับการอบรมพระธรรมทูต

ไปต่างประเทศ ทรงเป็นพระธรรมทูตรุ่นแรก หลังจากทรงสำเร็จหลักสูตรการอบรมพระธรรมทูตแล้ว ใน พ.ศ.๒๕๑๐ ได้เสด็จไปทรงศึกษาต่อระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยพาราณสี (Banaras Hindu University) สาธารณรัฐอินเดีย จนทรงสำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๒

ทรงเอาพระทัยใส่รับพระภารธุระบุกเบิกกิจการพระธรรมทูตมานับแต่ยุคแรกเริ่ม ทรงเป็นหัวหน้าคณะเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่นครซิดนีย์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้เสด็จไปประทับ ณ วัดพุทธรังษีสแตนมอร์ นครซิดนีย์ เพื่อทรงปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่ อันเป็นช่วงเวลาที่มี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศที่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษา ณ วิทยาลัยการทหารตันทรูน กรุงแคนเบอร์รา เครือรัฐออสเตรเลีย พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลและทรงสนทนาธรรม ณ วัดพุทธรังษีสแตนมอร์อยู่เป็นประจำ เป็นปฐมเหตุให้ทรงพระราชศรัทธาเลื่อมใสในสมเด็จพระสังฆราชมานับแต่ยังทรงดำรงสมณศักดิ์ที่ พระปริยัติกิจ

สมเด็จพระสังฆราช ทรงรับพระภารธุระในด้านการปกครองด้วยความเอาพระทัยใส่ในสรรพกิจอย่างใกล้ชิด ทรงเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบและถี่ถ้วนสุขุมคัมภีรภาพ ทำให้กิจการทั้งมวลที่

ทรงบริหารจัดการเป็นไปอย่างเรียบร้อย ทรงยังเห็นอุบายโกศลในการบริหารพระศาสนกิจ โดยวิธีจัดสรรบุคคลากรภายใต้พระสมณานัติให้ดำรงอยู่ตามบทบาทและหน้าที่ที่เหมาะสม อันจะช่วยสนองพระภารกิจให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังมีตำแหน่งหน้าที่บางประการที่ทรงดำรง อาทิ **เจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่ธรรมยุต แม่กองงานพระธรรมทูต ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๔-๑๕ (ธรรมยุต) ประธานกรรมการคณะธรรมยุต พระอุปฌาย์ นายกรรมการบริหารมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฯลฯ**

ทรงเป็นกรรมการสนามหลวงแผนกธรรมและแผนกบาลีจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ทั้งปวงในราชอาณาจักรตลอดจนจัดการธรรมศึกษาสำหรับฆราวาส ทรงพระเมตตาต่อการศึกษาของกุลบุตร จึงทรงรับโรงเรียนวัดราชบพิธไว้ในพระอุปถัมภ์สืบต่อมาจากพระบูรพาจารย์ทุกยุค ในระดับอุดมศึกษา สมเด็จพระสังฆราชผู้ทรงเป็นศิษย์เก่าและเคยทรงเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ก็ทรงเอาพระทัยใส่พระภารธุระบริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้รุ่งเรืองไปพลุลย์ยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบันทรงดำรงตำแหน่ง **นายกสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

สมเด็จพระสังฆราช ทรงเป็นประธานควบคุมดูแลการบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะวัดราชบพิธ ซึ่งเป็นพระอารามประจำรัชกาลที่ ๕ ด้วยพระอุตสาหวิริยภาพมาโดยตลอด ทำให้พระอารามมีความสง่างามมั่นคงเป็นที่เฉลิมพระราชมงคลแห่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และเป็นที่ยึดถือปฏิบัติธรรมบำเพ็ญศาสนกิจของบรรพชิตและคฤหัสถ์ทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกได้อย่างสมพระบรมราชปณิธาน นอกจากวัดราชบพิธอันเป็นที่ประทับและที่พำนักของพระบูรพาจารย์และของพระองค์แล้ว ยังทรงพระกตัญญูกตเวทิตาธรรมต่อสำนักอันเป็นที่เคยทรงศึกษาเล่าเรียนและประทับเมื่อครั้งทรงพระเยาว์ จึงทรงเป็นประธานจัดหาทุนซ่อมแซมอุโบสถ สร้างศาลาการเปรียญ กุฏิ และเสนาสนะต่างๆ ของวัดตรีญาติ จังหวัดราชบุรี ซึ่งเคยทรงศึกษาพระปริยัติธรรม ณ ที่นั้น รวมถึงวัดอื่นๆ ตามที่ทรงรับไว้ในพระอุปการะอีกหลายแห่ง

ทรงอุปการะกิจการสาธารณสงเคราะห์มหาชนไว้เป็นอันมาก เช่น โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ วาสนาเวศม์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มูลนิธิสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) และมูลนิธิพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

นอกจากพระปฏิบัติด้านคันถธุระที่ทรงบำเพ็ญไว้ด้วยดีแล้ว ยังทรงพอพระทัยในวัตรปฏิบัติทางวิปัสสนากรรมฐาน โปรดที่จะ

เสด็จไปทรงบำเพ็ญสมณธรรมร่วมกับพระภิกษุฝ่ายอริยวาสีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่เสมอ โดยเฉพาะกับพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ซึ่งทรงเคารพนับถือเป็นพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ทำให้ทรงสนิทสนมคุ้นเคยกับพระวิปัสสนาจารย์และพระภิกษุผู้บำเพ็ญสมณธรรมสายพระกรรมฐานสืบมาตราบจนปัจจุบัน

สมเด็จพระสังฆราช ทรงครองเนกขัมมปฏิบัติทาพรหมจริยาภิรัตอย่างบริบูรณ์ ปราศจากข้อสงสัยเคลือบแคลง พระองค์มีพระอุปนิสัยเรียบร้อยอ่อนโยน สมถะ สันโดษ เรียบง่าย มัคน้อย ไม่ทรงหลงใหลในยศและลาภสักการะ ไม่โปรดลักษณะหรูหรา ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่มีพระประสงค์ด้านการตกแต่งประดับประดาที่ประทับและบรรดาสถาปนกิจ ด้วยวัตถุอนามาสหรือของวิจิตรอลังการ ไม่โปรดใช้สอยสิ่งของที่มีรูปแบบและสีอันฉูดฉาดบาดตา เกินสมณสารูป ทรงถือข้อวัตรปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ทรงเอาพระทัยใส่กวดขันพระภิกษุสามเณรในปกครอง ให้วางตนภายในกรอบของพระธรรมวินัยดุจเดียวกับที่ทรงวางพระองค์ ทรงบริหารพระเดชและพระคุณอย่างได้ดุลยภาพลงตัว แม้จะทรงเข้มงวดกวดขันในพระธรรมวินัยกับพระภิกษุสามเณร แต่ก็เป็นไปด้วยน้ำพระทัยเปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรม

สมเด็จพระสังฆราช มีพระคุณลักษณะเด่นอีกประการคือ ทรงมีจริยาการสวดใส่เบิกบาน ทรงแยมพระสรवलละไม่เป็นนิตย์

โปรดมีพระปฏิสันถารโอภาปราศรัยกับผู้คนทั่วไปทุกชั้นทุกวัย ไม่มีพระอาการบั่นปั้งไว้พระยศ ไม่วางพระรัศมีข่มผู้ใดด้วยพระมานะถือพระองค์ เป็นที่ซาบซึ่งชื่นใจของผู้มีโอกาสดำเฝ้าใกล้ ต่างสัมผัสถึงพระเมตตาการุณยธรรมอันไพศาลได้โดยง่าย

ทรงได้รับพระราชทานพระมหากรุณาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงตั้ง เลื่อนและสถาปนาสมณศักดิ์ ให้ไพบูลย์เอกงามในสมณฐานันดรเรื่อยมานับแต่พระปริยัติกวี ถึงที่สมเด็จพระมหามุนีวงศ์ ใน พ.ศ.๒๕๕๒

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ได้ทรงรับเป็นพระราชภาระธุระในการพิทักษ์รักษาพระบวรพุทธศาสนาอันหมายรวมถึงกิจการคณะสงฆ์ ให้ดำรงคงมั่นไพบูลย์ในสยามรัฐสีมาตลอดมานับแต่โบราณสมัย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

เสด็จผ่านพิภพสืบสนองสมเด็จพระบรมชนกาธิราช เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑๐ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นพระประมุขแห่งราชอาณาจักร เสด็จดำรงพระราชสถานะทุกประการตารัฐธรรมนูญแล้ว ทรงดำเนินพระราชจรรยานุวัตรเยี่ยงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชในพระราชกรณียกิจด้านพระพุทธศาสนาสืบไป นับ

เป็นมิ่งขวัญหลักชัยของสรรพชีวิตทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ในรัฐสีมา
มณฑล

โดยที่พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช
๒๕๖๐ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราขึ้นในรัชกาลปัจจุบัน
มีความตามมาตรา ๗ ระบุว่า “พระมหากษัตริย์ ทรงสถาปนา
สมเด็จพระสังฆราชองค์หนึ่ง และให้นายกรัฐมนตรีลงนามรับสนอง
พระบรมราชโองการ” ปรากฏแจ้งชัดว่า สมเด็จพระมหากษัตริย์เจ้า
จักได้ทรงรับพระราชภาระธุระในการพระราชทานพระบรมราชาูปถัมภ์
แก่กิจการคณะสงฆ์โดยตรงตามพระบรมราชวินิจฉัย สอดคล้อง
สมนัยโบราณขัตติยราชনীติ

ด้วยอานุภาพพระราชศรัทธา เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๕๖๐ จึงมีพระราชโองการโปรดสถาปนาให้ **สมเด็จพระมหามุนีวงศ์
(อัมพร อมฺพโร)** เจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม กรรมการ
มหาเถรสมาคม แม่กองงานพระธรรมทูต นายกสภามหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย ฯลฯ ดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก
พระองค์แรกในรัชกาลปัจจุบัน เป็น **สมเด็จพระสังฆราชพระองค์
ที่ ๒๐ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์** ปรากฏพระนามตามจารึกใน
พระสุพรรณบัฏว่า

**สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สุขุมธรรมวิธานธำรง สกลมหาสงฆปริณายก
ตรีปิฎกธรรมาจารย์ อัมพรภาณิสถานสังฆวิสุต
ปาจนุตตมสาสนโสภณ กิตตินิรมลคุณุรฐานียบัณฑิต
วชิราลงกรณนริศรปลันนาภิสิตประกาศ วิสารทนาถธรรมทูตาทิภูต
ทศมินทรสมมุติปฐมสกลคณาธิเบศร ปวิชนเฑโยภาสวาสนวงศวิวัฒน์
พุทธบริษัทคารวสถาน วิบูลีสถสมัจจารวัตรวิปัสสนสุนทร
ชินวรมหาเมธีวงศานุศิษฏ บวรธรรมบพิตร
สมเด็จพระสังฆราช**

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๐

ครั้นวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๐ อันเป็นมงคลสมัย พระชนมายุ ๙๐ พรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดตั้งการบำเพ็ญพระราชกุศลฉลองพระชนมายุ ๙๐ พรรษา สมเด็จพระสังฆราช ณ พระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม พร้อมพระราชทานน้ำสรงด้วยพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏเป็นกรณีพิเศษ พร้อมด้วยราชสักการะพิเศษ คือพัดแฉกงาพิเศษประดับพลอย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ

แทนพระองค์ นับเป็นพระเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ที่พระราชทาน
จำเพาะด้วยพระราชศรัทธา

สมเด็จพระสังฆราชพระองค์นี้ ทรงเป็นคารวสถานของ
พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนมหาชนทุก
หมู่เหล่า ด้วยทรงมีมหาเถรกรณธรรม มั่นคงในพรหมจรรย์ ทรง
สมบูรณ์บริสุทธิ์ด้วยพระกิตติประวัติอันปราศจากมลทินโทษ ทรงถึง
พร้อมด้วยพระสุขุมธรรมคัมภีรญาณในฝ่ายคันถธุระ ในขณะเดียวกัน
ก็ทรงใฝ่พระทัยในวิปัสสนาธุระเป็นอย่างเอก ทรงพระจริยาการ
เรียบบรรยายประณีตทุกพระอิริยาบถสมสมณसारูป ทรงผูกประสาน
น้ำใจสนิทสนมกลมเกลียวเกื้อกูลกิจการพระศาสนา โดยไม่ทรงเลือก
คณะนิกายฝ่ายหมู่ ทรงวางพระองค์อยู่ด้วยพระเมตตาธรรมและ
พระอุเบกขาธรรมสม่ำเสมอ มีทรงไว้พระยศถือพระองค์ ทรง
พระวิริยะในเนกขัมมปฏิบัติทานาเลื่อมใส ทรงเปี่ยมด้วยน้ำพระทัย
อารีละมุนละม่อม พรั่งพร้อมด้วยพระการุณยธรรมเยือกเย็น เป็นที่
สัมผัสซึ่งได้ในหมู่พุทธบริษัทผู้เคยได้เฝ้า ทรงเอาพระทัยใส่สืบสาน
ปณิธานของพระมหาเถระในอดีต เพื่ออำนวยการบวรพุทธศาสนา
สมควรแล้วที่จักได้ทรงพระสมณฐานันดรรุ่งเรืองไพโรจน์สูงสุดใน
พุทธจักร เป็นที่เฉลิมพระราชศรัทธาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรง
พระคุณอันประเสริฐ และเป็นหลักชัยของพุทธบริษัทไทยสืบไป.

พระพรหมติลก

(เอื้อน หาสมุโม ป.ธ.๘, Ph.D.)

ประวัติโดยสังเขป
พระพรหมดิลก (เอื้อน หาสมโม ป.ธ.๙, Ph.D.)
เจ้าอาวาสวัดสามพระยาวรวิหาร
เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร และกรรมการมหาเถรสมาคม

สถานะเดิม

นามเดิม เอื้อน นามสกุล กลิ่นสาลี
เกิดที่บ้านเลขที่ ๑๑๖ หมู่ที่ ๖ ตำบลนครหลวง อำเภอ
นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๔๘๘ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๘ ปีระกา

อุปสมบท

อุปสมบทเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๐
ณ วัดมหาพล ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เจ้าอธิการพัฒน์ ติสสุสวนโณ วัดปรีดาราม
เป็นพระอุปัชฌาย์
พระอธิการคต ไขสืโต วัดมหาพล
เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พระครูอุดมนครกิจ วัดตะโหนด
เป็นพระอนุสาวนาจารย์
ได้รับนามฉายาว่า “**ทาสุมโม**”

การศึกษา

- พ.ศ.๒๕๑๓ สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนวัดสามพระยา
- พ.ศ. ๒๕๒๓ สอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค
สำนักเรียนวัดสามพระยา
- พ.ศ.๒๕๒๖ สำเร็จการศึกษาปริญญาโท M.A. (ภาษาบาลีและ
พุทธศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยพาราณสี ประเทศ
อินเดีย
- พ.ศ.๒๕๒๙ สำเร็จการศึกษาปริญญาเอก Ph.D. (ภาษาบาลี
และพุทธศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยพาราณสี
ประเทศอินเดีย

สมณศักดิ์

- พ.ศ.๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ
ชั้นสามัญที่ **พระศรีปริยัติน**
- พ.ศ.๒๕๓๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ
ชั้นราช ในราชทินนาม ที่ **พระราชปริยัติน**

- พ.ศ.๒๕๔๒ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ
ชั้นเทพ ในราชทินนาม ที่ **พระเทพสุธี**
- พ.ศ.๒๕๔๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะ
ชั้นธรรม ในราชทินนาม ที่ **พระธรรมคุณากรณี**
- พ.ศ.๒๕๕๓ ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะมีนามตามจารึกในหิรัญยบัฏว่า
พระพรหมติลก

หน้าที่การงาน

- พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสามพระยา
- พ.ศ.๒๕๓๓ เป็นเลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนกลาง
- พ.ศ.๒๕๓๖ เป็นรองเจ้าคณะภาค ๑
- พ.ศ.๒๕๓๗ เป็นพระอุปัชฌาย์ประเภทวิสคามัญญ
- พ.ศ.๒๕๓๘ เป็นเจ้าอาวาสวัดสามพระยา
- พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะภาค ๑
- พ.ศ.๒๕๔๕ เป็นเจ้าคณะภาค ๑๔
- พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม
- พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร

หน้าที่การงานด้านการศึกษา

- พ.ศ.๒๕๑๖ เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง
- พ.ศ.๒๕๑๘ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี
สำนักเรียนวัดสามพระยา
- พ.ศ.๒๕๑๙ เป็นกรรมการตรวจบาลีสสนามหลวง
- พ.ศ.๒๕๓๑ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีประโยค ป.ธ.๗
และประโยค ป.ธ.๘ โรงเรียนพระปริยัติธรรมของ
คณะสงฆ์ส่วนกลาง วัดสามพระยา
เป็นกรรมการยกร่างเฉลยประโยค ป.ธ.๔
บาลีสสนามหลวง
- พ.ศ.๒๕๓๗ เป็นผู้ช่วยเลขานุการแม่กองบาลีสสนามหลวง
เป็นผู้ออกข้อสอบธรรมสนามหลวงวิชาวินัย
นักธรรมชั้นโท
- พ.ศ.๒๕๓๘ เป็นกรรมการตรวจบาลีสสนามหลวง ประโยค ป.ธ.๗
- พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดสามพระยา
เป็นประธานการสอบธรรมสนามหลวง และบาลี
สนามหลวง ณ สนามสอบวัดสามพระยา
เป็นกรรมการตรวจบาลีสสนามหลวง ประโยค ป.ธ.๘
- พ.ศ.๒๕๔๖ เป็นกรรมการยกร่างเฉลยวิชาแต่งฉันท์ภาษามคธ
ประโยค ป.ธ.๘ บาลีสนามหลวง

- พ.ศ.๒๕๔๙ เป็นกรรมการตรวจบาลีสนามหลวง ประโยค ป.ธ.๙
- พ.ศ.๒๕๕๕ ประธานคณะกรรมการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์
- พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นที่ปรึกษาแม่กองบาลีสนามหลวง
- พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นประธานศูนย์พระปริยัตินิเทศส่วนกลาง
- พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นผู้แทนแม่กองธรรมสนามหลวงเดินทางไปเปิด
สอบธรรมสนามหลวง ณ ประเทศเดนมาร์ก

หน้าที่การงานพิเศษ

๑. เป็นกรรมการที่ปรึกษาเปรียญธรรมสมาคมแห่งประเทศไทย
๒. เป็นกรรมการการฝึกซ้อมบรมพระอุปัชฌาย์จากทั่วประเทศ
๓. เป็นรองประธานมูลนิธิสมเด็จพะพุทธโฆษาจารย์
(พื้น ชุตินธโร ป.ธ.๙) วัดสามพระยา
๔. เป็นวิทยากรถวายความรู้แต่พระสังฆาธิการระดับต่างๆ ใน
เขตปกครอง
๕. เป็นกรรมการสอบความรู้พระสังฆาธิการผู้สมควรที่จะได้รับ
แต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์
๖. เป็นคณะกรรมการสรรหา ผู้มีผลงานดีเด่น สาขาพระสงฆ์
มูลนิธิสมาน คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ
๗. เป็นคณะกรรมการความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา

๘. เป็นประธานกองงานพระวินัยปิฎก ฉบับเฉลิมพระเกียรติ สิริราชสมบัติครบ ๖๐ พรรษา
๙. เป็นคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องที่มาเถรสมาคมมอบหมาย หรือเรื่องอื่นๆ
๑๐. เป็นคณะกรรมการจัดงานปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ
๑๑. เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ)
๑๒. เป็นที่ปรึกษาอนุกรรมการว่าด้วยการส่งเสริมหลักธรรมใน พระพุทธศาสนาและหลักนิติธรรม ของคณะกรรมการอิสระ ว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ
๑๓. เป็นคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลาง ประจำ (พศป.)
๑๔. เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริม คุณธรรมแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐
๑๕. เป็นคณะกรรมการโรงพยาบาลสงฆ์
๑๖. เป็นคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนาของมหาเถร- สมาคม
๑๗. เป็นประธานกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนโครงการและ คณะทำงาน โครงการประชารัฐเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย

และโครงการตลาดประชารัฐ เพื่อประชาชนในกรุงเทพมหานคร

๑๘. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา
๑๙. เป็นคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๒๐. เป็นคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชาวันสำคัญของโลก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๐
๒๑. เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาการจัดงานสัปดาห์เผยแผ่พระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา ประจำปี ๒๕๖๐
๒๒. เป็นประธานศูนย์รับบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมภาคใต้ ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
๒๓. เป็นคณะกรรมการฝึกซ้อมอบรมหรือสอบความรู้เพื่อแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนกลาง

งานประพันธ์หนังสือ

๑. หนังสือ เรื่องกายนคร
๒. หนังสือ เรื่องพระผู้ให้
๓. หนังสือ เรื่องยศ
๔. ได้รับมอบหมายจากมหาเถรสมาคม ประพันธ์บทฉันท์ถวาย
พระพร “ภูมิพะละมะหาราชะวะรัสสะ ชะยะมังคะละคาถา”
๕. ได้รับมอบหมายจากมหาเถรสมาคม ประพันธ์บทฉันท์ถวาย
พระพร “สัตตตะติวัสสะรัชชะกาละวะระทานะคาถา”
เนื่องในวาระมหามงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
ขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙
๖. ได้รับมอบหมายจากมหาเถรสมาคม ประพันธ์บทฉันท์ถวาย
พระพร “ปะระมะราชินีนาถาภิติปสิทธิวะระทานะคาถา”
เนื่องในวาระมหามงคล สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี-
นาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗ รอบ วันที่ ๑๒ สิงหาคม
๒๕๕๙
๗. ได้รับมอบหมายจากมหาเถรสมาคม ประพันธ์บทฉันท์ถวาย
พระพร “มะหาวะชิราลังกะระณามิถิติปะสิทธิวะระทานะ
คาถา”

งานด้านเผยแผ่

เป็นผู้แสดงธรรม เป็นวิทยากรอบรม บรรยายธรรม และแสดงปาฐกถาธรรม ในวัดในเขตปกครอง ในหน่วยงานของรัฐ เอกชน สถานศึกษา และสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย